

Հրահրի Գրքեր

№ 4

Յ Վ Կ Ո Յ Ո
1934.

C O N T E N U :

- 1) Correspondance échangée entre le Catholico-Patriarche de toute la Géorgie CALLISTRATE et le Métropolitte de l'Eglise autocéphale de Pologne DYONISIOS.
- 2) Chronique du monastère de St-Jean-Baptiste (XVIII-ème siècle) Gr. Péradzé
- 3) Le « Chérubicon » (Hymne des Chérubins) Gr. Péradzé
- 4) Nécrologie Gr. Péradzé
- 5) Note de la rédaction.

Adresse :

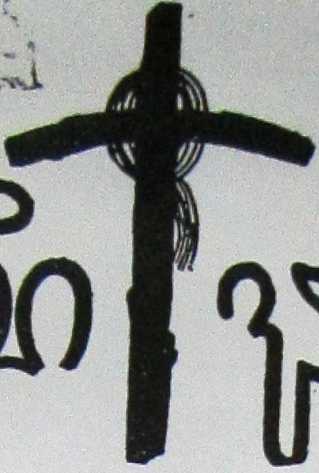
DJVARI VAZISSA («La Croix de Ste Nino»),
4, Rue Récamier, Paris (7e)

შ ი ნ ა ა რ ს ი :

- 1) მიწერ - მოწერა სრულიად საქართველოს კათალიკოს - პატრიარქ კალისტრატესი პოლონეთის ავტოკეფალურ ეკლესიის მიტროპოლიტ დიონისტან.
- 2) ქრონიკა იოანე ნათლისმცემლის მონასტრის მე-18 საუკუნის. — — — — — გრ. ფერაძე.
- 3) „რომელნი ქერუბიმთა“. — — — — — გრ. ფერაძე.
- 4) ნეკროლოგი — — — — — გ. ფ. *გიორგი შიხაძე*
- 5) რედაქციისაგან.

მისამართი :

„DJVARI VAZISSA“, 4, rue Récamier, Paris 7.

ჯეორიკრებისა

წმინდა ნინოს

ქართულ მართლმადიდებელ მრევლის

მსახურს

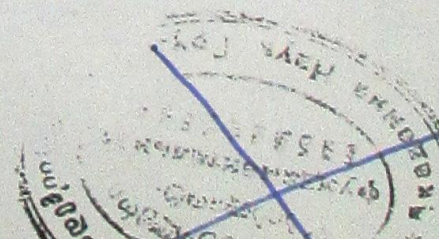
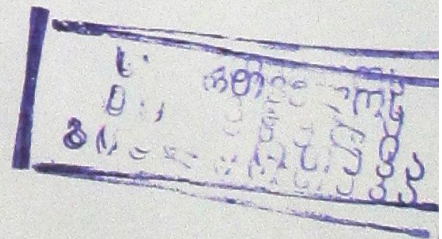
LA CROIX DE SAINTE NINO

Bulletin paroissial de la Paroisse orthodoxe

Géorgienne de Paris

№ 4.

3 2 6 0 8 0
1984.

ქ რ ო ნ ი კ ა .

სრულიად საქართველოს კათოლიკოზ - პატრიარქის მიერ გადმოგზავნილი მოსალოცი წერილები მათ უნეტარესობისადმი ვარშავისა და სრულიად პოლონეთის მიტროპოლიტ დიონისესადმი.

1. საშობაო მოლოცვა.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოზ - პატრიარქი.
1934 წ. იანვრის 3. № 118. ტფილისი.

თქვენო უნეტარესობავ, მოწყალეო მწყემსთ-
მთავარო და კეთილო მამაო!

ქრისტიანულ დიდთა და წმიდათა დღესასწა-
ულთა, განსაკუთრებით დაუსაბამო სიტყვის განკა-
ცების დღის მოახლოვებისას, მთელის ჩვენის არსე-
ბით ვგრძნობთ, რომ ვართ შვილნი ერთისა მამი-
სანი და ძმანი ქრისტეს მიერნი.

ამა გრძნობითა გამსჭვალულნი, სრულიად სა-
ქართველოს საკათალიკოზო სინოდთან ერთად,
ძმურის ამბორის ყოფით, მოგილოცავთ თქვენო
უნეტარესობავ, ქრისტეს შობის დღეს და ვევედრე-
ბით ბეთლემსა შინა დაბადებულს, მზეს სიმართლი-
სას, დაგიცვასთ თქვენ და თქვენის ბრძნულის ხელ-

მძღვანელობის ქვეშე მყოფნი ჯანის სიმრთელითა და სულის სიმტკიცითა ქვეყნის მაცხოვრის ტკბოლის უღლის ღირსულად ზიდვისათვის.

თქვენის უნეტარესობის სიყვარულით გულსავესე, თანამწირველი და ქრისტეს მიერ ძმა სრულიად საქართველოს კათალიკოზ - პატრიარქი და მცხეთა ტფილისის მთავარეპისკოპოსი

კალისტრატე.

მის უნეტარესობას ვარშავისა და ვოლინიის და სრულიად პოლონეთის მართლმადიდებელ ეკლესიის მიტროპოლიტს უნეტარეს დიონისეს.

2. სააღდგომო მოლოცვა.

სრულიად საქართველოს კათალიკოზ - პატრიარქი.
1934 წ. აპრილის 3. № 140. ტფილისი.

თქვენო უნეტარესობავ, მოწყალეო მწყემსმთავართა მთავარო და მამათა მამაო!

მოახლოვდა ქრისტე მაცხოვრის აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაული, როდესაც „ცანი ყოველად ღირსებით მხიარულობენ და ქვეყანა იშვეებს“ ზეიმობს რა „სიკვდილითა სიკვდილის დათრგუნვას, ჯოჯოხეთისა შემუსვრას და ახლისა ცხოვრებისა დასაბამს“.

დღესასწაულთა ესე დღესასწაული ყოველთა ადავსებს სიხარულითა და იწვევს მორწმუნეთა ძმური სიყვარულით ურთიერთის ამბორის ყოფად და

ძღვევისა გალობისა წართქმად : „ქრისტე აღსდგა“
„ღმრთეებული ამა ვითარითა განცდითა ზომიერება
ჩვენი, საქართველოს საკათალიკოზო სინოდთან,
მწყემსმთავართა, მწყემსთა და სამწყსოსთან ერ-
თად ვისწრაფით თქვენის უნეტარესობისადმი და
თქვენს მიერ ხელმძღვანებულ მღვდელმთავართა,
მღვდელთა და მორწმუნე ერისადმი და ანგელო-
ზისა ხმითა მოგესალმებით : „ქრისტე აღსდგა!“.

სრულიად საქართველოს კათალიკოზ - პატრიარქი,
მცხეთის და ტფილისის მთავარეპისკოპოზი

კალისტრატე.

მის უნეტარესობას, ვარშავისა, ვოლონისა და სრუ-
ლიად პოლონეთის მიტროპოლიტს უნეტარესს დიონისეს.

ქ რ ო ნ ი კ ა

იოანე ნათლისცემლის მონასტრის

მე-XVIII საუკუნის.

წარსულში ესე ცნობილ და მრავალმნიშვნელოვან ჩვენ კულტურულ ცხოვრებაში და ისტორიაში მონასტერთა ისტორიანი სამწუხაროდ ჯერ შესწავლილნი არ არიან. რა ვიციტ ჩვენ ცოტაოდენ და ისიც ხანდისხან პრობლემატიურ და არა ისტორიულ ფაქტების გარდა ისეთ მონასტერთა ისტორიიდან, როგორიც იყო გელათი იმერეთში ან მარტვილი სამეგრელოში ან შიომღვიმე ქართლში — ვითომ ისტორიანი ქართველ ახალშენთა იყოს უკეთ ცნობილი; ესეც მე მგონია სიმართლეს არ შეეფერება. — ივერიის ათონის მონასტრის შესახებ ან ჯვარის მონასტრის შესახებ წყარონი ჯერ შესწავლილნი არ არიან — უკანასკნელის ისტორია ჩვენ მეცნიერებაში განმტკიცებულ აზრით, ჩვენთვის იწყება იოანე პროხორის დროიდან ე. ი. მე-11-ე საუკ. იმ დროს როდესაც იოანე პროხორი უნდა ჩაითვალოს ამ მონასტრის განმანახლებლად თუ გინდაც სრულ დარღვევიდან, ისე რომ ეს განახლება უფრო ძნელი ყოფილიყოს ვიდრე აშენება: სინამდვილეში კი ეს მონასტერი ერთ-ერთა ძველთაგანი უნდა იყოს, სადაც შეიძლება თვით კირიონ I-ლი იღებდა განათლებას. სხვა მონასტრების შესახებ სახელების გარდა არა ვიციტ რა. მომეტებული ნაწილი

წყართთა უკვე დღეს აღარ არსებობს; დროთა ჟამმა და აგრეთვე იმ ერებმა, ვინც ჩაიგდეს ეს ქართველთა საშვიდრებელი ხელში, მოსპეს და ის მცირე რაც დარჩენილია და მოიპოვება მუზეუმებში ან და დიდ წიგნთსაცავებში, ღირსია შესწავლის და გამოქვეყნებისა.

წარსულ წელს 1933, ივლისის დასაწყისში მომიხდა ყოფნა რამოდენიმე კვირით ოქსფორდში, სადაც ვმუშაობდი ცნობილ ოლივერ უორდროპის მიერ ბოდლეიანის წიგნთსაცავისადმი შეწირულ ქართულ მდიდარ კოლექციაში. რომელიც 75 ხელნაწერს შეიცავს და რომელთა კატალოგი ინგლისურად (სამწუხაროდ ჯერ გამოუქვეყნებელი) შედგენილია ქალბატონ ეკა ჩერქეზიშვილის მიერ.

აღნიშნულ დროს ჩემი იქ ყოფნისას, მთელი ჩემი ყურადღება იყო მიპყრობილი საქართველოში სხვადასხვა დროის მოგზაურობათა შესწავლას და გარდა ამისა მაინტერესებდა ძლიერ მოგზაურობანი პალესტინაში. ვკრეფდი ცნობებს მოგზაურების ქართულ მონასტერთა შესახებ პალესტინაში. ქართველ ხელნაწერთა კოლექციას ცოტა თუ ბევრად ვცნობდი ჩემ იქ წინა ყოფნის ხანიდან, მაგრამ რაკი შემდეგ დამირჩა დრო, მიუბრუნდი ისევ ხელნაწერებს; სამწუხაროდ დრო ძლიერ ხანგრძლივი არ აღმოჩნდა, რამდენიმე დღის შემდეგ გამომიძახეს პარიზში. იმ ხელნაწერის, რომელმაც შემდეგ მთელი ჩემი ყურადღება მიიპყრო, გადმოწერა მთლად ვერ მოვასწარი; მისი სრულიად გამოცემა უნდა იყოს მორიგი მიზანი ჩვენი მრევლის და ეხლა კი მხოლოდ ის ცოტაოდენი ცნობანი, რომელიც წამოვიღე თან. თუმცა ეს ხელნაწერი შეიცავს ცნობებს იოანე ნათლისცემლის მონასტრის გარდა, აგრეთვე დავით გარესჯის მონასტრის ცხო-

ვრებიდანაც, დავარქვი მას სახელად „ნათლისცემლის ქრონიკა“, რადგანაც მისი ავტორი იყო წვერი ნათლის-მცემლის მონასტრის და იქვეც ეწამა.

ხელთნაწერი № 56, არ იპყრობს ყურადღებას არც თვის სიძველით; გადაწერილია 1798 წელს მომწვანო ქალღმერთზე, არც თვის ფორმატით—მაგ. იმ შესანიშნავ და უზარმაზარ პალესტინის პატერიკონთან შედარებით, რომელიც გადაწერილია თვით იოანე პროხოვის მიერ (იქვე mss. georg. b. 1) და სპეციალურად აღწერილია ცნობილ ბოლანდისტ Peeters-ის მიერ (de codice hiberico, Analecta Bolandiana, 31 (Bruxelles, 1912). არის იგი მხედრულათ დაწერილი, მისი ფორმატია $6 \frac{3}{4} \times 4 \frac{1}{2}$ და შეიცავს 236 გვერდს.

შინაარსი: შესავალი გვ. 1-5; განმარტება ლიტურგიის 6 - 43; განმარტება მამოჩვენოსი 44 - 53; განმარტება მაზარის კურთხევის 54 - 73; განმარტება მონაწონებისა 74 - 97; ღვთივ-სულიერნი თხრობანი 98 - 192; ცხოვრება ონესიფორესი 193 - 220; ლოცვა ჯვარ - შემოსილ სტავროფორესი 221 - 228; მოკლე მოთხრობა თვით პორფირესთვის 229 - 233; ეპიტაფია სტავროფორესი, საფლავსა ზედა პორფირისსა 234 - 236.

ფორმა დიალოგია ცნობილი ბერულ და პატროლოგიურ ლიტერატურაში სულიერ მამის სტავროფორის (ე. ჯვარმოსილის) და მის სულიერ შვილის პორფირეს შორის. უკანასკნელი აძლევს კითხვებს და პირველი მას

უპასუხებს („იეროდიაკონმან პორფირი ჰკითხა ღვთივსულ-
ლიერსა მამასა თვისსა მლუდელ-მონაზონ სტავროფორეს
მეტყველმან“), მხოლოდ ცხოვრება ონესიფორესი უნდა
იყოს შედგენილი ონესიფორეს ხორციელ შვილის იერო-
დიაკონ იოანეს მიერ, მაგრამ შემდეგ სტილისტიურად გა-
სწორებული სტავროფორის მიერ.

ჩემი ყურადღება მიიპყრო ხელნაწერის მეორე ნა-
წილმა 98 გვერდიდან. 98 - 192 მოთავსებული ღვთივ სუ-
ლიერნი თხრობანი შეიცავენ მოკლე ცნობებს წმინდანთა
და მამათა შესახებ იოანე ნათლისმცემლის და მის მახლო-
ბელ დავით გარესჯის მონასტრიდან. შესავალი 92 - 100;
წმ. დავით გარესჯელისათვის (ნაგულისხმევ არიან სას-
წაულნი წმ. დავითის ნაწილებიდან ან და მის წმ. სახე-
ლის ხსნებით გამოწვეულნი) 100 - 105; ღირსისა დოდო-
სთვის 105 - 108; ღირსთა მოწამეთა გარესჯისათა 188 -
118; სასწაულები დავით გარესჯის ძვლებზე და საფლავ-
ზედ 118 - 120; იოანესთვის მანგლელისა 120 - 127; იო-
სებისთვის არხიერისა 127 - 131; ვესარიონისთვის მა-
თათმთავრისა 131 - 133; ზენონისათვის არხიერისა 133 -
137; სერაპიონისათვის წინამძღვრისა 137 - 149; (146 - 147
მოთხრობილია სვიმონისათვის წინამძღვრისა); ზაქარია
მონაზონი 149 - 151; დანიელისთვის (მოდღვარი სტავრო-
ფორესი) 152 - 160; წინამძღვარისათვის მარკოზისსა 161 -
162; ილარიონისთვის 168 - 173; ანტონისთვის 173 - 180;
დავით გარესჯის ბერ არსენისთვის 180 - 184; ვიმნე სე-
ფეწულ იოანესთვის 184 - 192.

როგორც ამ სარჩევიდან სჩანს, ნათლისმცემლის ბე-
რებს ჰქონიათ ინტიმიური კავშირი და ხშირი მისვლა -
მოსვლა დავით გარესჯის მონასტერში. ბერები ამ ორ-
თავე მონასტრების ამ სიაში არიან ერთმანეთში არეულ-
ნი. ზოგს რასაკვირველია ავტორი აღარ მოსწრებია, ზო-
გნი კი არიან მისი თანამედროვენი.

შესავალი გვ. 100. „ხოლო (ქარაგმები გახსნილია ჩემ მიერ) მამა ჩვენი დავით ნეტარი მოვიდა რა ადგილთა ამათ უდაბნოთა მრავლითა მოთმინებითა და მოღვაწე-ბითა გამობრწყინდა, და აღშენდეს ამათ კერძოთა ათ-ორნი მონასტერნი, ვითარცა ათანასის მიერ ათონელისა მთაწმიდასა... და აწლა უამთა ამათ ჩვენთა დაშთომილი არიან შემცირებულნი ორნი; ვითარცა ორნი თვალნი მნათობნი საქართველოჲსანი. მონასტერი დავით მამისა, რომელსა შინა დასამარებულ არს მრავალ მოღვაწე გვა-მი მისი და მონასტერი ესე დიდებულისა და ნაშობთა უპირატესისა იოანე ნათლისმცემლისა“.

ა) 101 - 103. კირილესთვის ეპისკოპოსისა, რომელი აღიზარდა მასვე მონასტერსა დავითისსა. „ოდეს იქმნა იგი (ე. ი. კირილე) მღუდელ-მონაზონ წარსლვა ეგულე-ბოდა მორჩილებით სოფლად საჭიროსა საქმისათვის. და შთავიდა წმიდისა დავითის საფლავსა. და მხურვალედ ილოცა. და ხელჰყო აღმოღებდა საფლავისგან მის ნეტა-რისა მტვერი ევლოგიად. ვითარცა არს ჩვეულება, რომ-ლისა მიერ მსასოებელნი მრავალნი იკურნებიან. და ვი-თარცა ხელჰყო ჰხვდა ხელსა მისსა ერთი ნაწილთაგანი ფერცხალი (ფერცხალი არის გვერდის წიბო), რომელიც წამოიღო სიხარულით, და არავის უთხრა. რამეთუ განი-ზრახა გულსა თვისსა. რათა წარიღოს სოფლად, და ვერ-ცხლით შეამკოს კეთილად, და აქუნდეს სასოდ თვისსად, რომელიცა წარგრაგნა კრძალულებით ქარტსა და მერმე წმიდასა მანდილსა: და შთაიდვა წიგნთა თანა სალო-ცველთა და წარვიდა სოფლად მოხარული..... და ვითა-რცა ვლეს მრავალი ვითარ განაზოგნეს გზანი მოგზა-ურთა. მუნ სავანე ჰყვეს მცირედ, რათა საზრდელი მი-იღონ, ხოლო თვით კირილე განეშორა მათ მცირედ და ილოცა და აღმოიღო, რათა იხილოს და ამბორი უყოს“ მაგრამ ველარ იპოვა.... გვ. 103. „და ოდეს აღასრულა

საქმე თვისი და მოიქცა მონასტრად, შთავიდა მუნვე საფლავად მრავლითა ლმობიერებითა, და კვალად მუნვე იხილა და იცნა ნაწილი იგი. მაშინლა მადლობით აღიდებდა ღმერთსა“...

რა ლამაზი ენით არის გადმოცემული მეორე სასწაული წმ. დავითის საფლავზედა! გვ. 109 - 110: „რამეთუ უწინარესს ამისსა იყო აქ (ე. ი. ნათლისცემლის მონასტერში) ერთი ძმათა ჩვენთაგანი ეგე ვითარცა საღმობითა შეპყრობილი; რომელსა ყოვლადვე ვერ ძალედვა ზეაღდგომად და მუნ აღვიყვანეთ (ე. ი. დავით გარესჯის მონასტერში) ტვირთითა, და ვიდრემდე სამლოცისა წირვისა შესრულებადმდე სრულიად განთავისუფლდა სენასა მისგან. და მირავიდოდით მონასტრად ვიხილეთ კურდღელი და მან ძმამამან დევნა უყო კურდღელსა მას, და ჩვენ მივეციით დიდება ღმერთსა“.

არა მხოლოდ წმ. დავითის საფლავზედ ხდებიან სასწაულები, არამედ სასოებით და სარწმუნოებით წარმოთქმული ლოცვა და თხოვნა მისდამი ანიჭებს ხსნას ადამიანს. გვ. 104. „ვითარ იგი წარჰყვანდათ წარმართთა ტყვენი მრავალნი, შეკრულნი ხელ-ბორკილითა, და ერთმან მან ტყვეთაგანმან გულს ხმაჰყო მახლობლობა წმიდისა მის მონასტრისა და მას ლამეს მხურვალითა ცრემლითა ევედრა ღმერთსა, და წმიდასა მამასა დავითს, რამეთუ ასმიოდა სახელი მისი; და ლოცვისავე მას შინა განეხსნეს ხელნი, და ესრეთ წარმოვლა დიდი იგი ერი წარმეტყველი რომელ ვერც ერთმან მათგანმან სცნა, და მოვიდა მონასტერსა მას შინა. თაყვანისცემით მადლობასა აღუარებდა წმიდასა მამასა დავითს, და აღიდებდა ღმერთის საკვირველთ მოქმედებასა“. სასწაულები ხდებიან აგრეთვე წმ. დოდოს და მოწამეთა საფლავებზედ. გვ. 112 - 113. ერთ დღეს ლოცულობენ ლმობიერებით

დოდოს და მოწამეთა საფლავებზედ (სტავროფორი იყო მაშინ იეროდიაკონი), „შემდგომად გვესმა რომელ მას ღღესა იყო ბრძოლა იმ ერთა (?) შორის და სძლეს ქრისტეანეთა და იოტნეს აგარიანნი, ხოლო ჩვენ გულის ხმა ვჰყავთ სარწმუნოებით ვითარმედ ნამდვილვე ესე წმიდანნი მას ღღესა შემწე ეყვნეს ქრისტეს მოსახელეთა ერთა სადიდებლად ქრისტე ღვთისა ჩვენისა და გულსავსებით ვმადლობდით წმიდათა მათ მოწამეთა“.

ბ) ავტორს აინტერესებს აგრეთვე ისტორია ამ მონასტერთა და მოგვითხრობს, გვ. 118 - 119, „ოდეს მოხრდეს მონასტერნი ესე უსჯულოთაგან, მუნ დავითის მონასტერსა შინა მოსრნეს იგი მამანი; ხოლო აქა ნათლისცემელსა მონასტერსა ესე მამანი, და შემდგომად კახთა მეფემან ალექსანდრე მესამემან შეამკუნა სამარტვილოდთა ნაწილნი იგინი მუნ... საცნაურ არს ვითარმედ შემდგომთა ჟამთა ესე მონაზონი იყო დიდად შოღვაწე, ფრიად მოსურნე ღვთისა, უპოვარების მომთმინე, თავსა სრულებისასა აღსრული და მსასოებელი ამათ წმიდათა, რომელიც მოვიდა სურვილით, მახლობელად ამათსა. დაეყუდა, რომლისა დასაყუდებელი ადგილიცა საცნაურ არს; და მდებლობთა იზარდებოდა... და ოდეს მოიწია ჟამი აღსასრულისა მისისა სცნა მან ღვთისა მიერ და თვისი სამკუდრო სამოსელი თვით შეიმოსა, დაიდგა თავით სართუნალად (შეცდომაა: უნდა იყოს ან სათუნალად ან სასთუნალად. იხ. სულხან საბა-ორბელიანის ლექსიკონი, გამ. აკ. შანიძის (ტფ. 1928), გვ. 290, 299) ქვაჲ, მოიჭიდა ხელნი გულსა ზედა და ესრეთ განუტევა სული, და ვინაჲთგან კაცი არა ჰყავდა, ყოვლად სახიერმან ღმერთმან ქარისა მიერ ესოდენ მტვერი შეჰყარა, რომელ აღმოავსო სამარტვილო იგი ვიდრემდე აქა ღღემდე“. შემდეგ ნათლისცემლის მონასტრადი განუახლებია

კათალიკოზ ბესარიონს; გვ. 131. „ესე მონასტერი რა განაახლა კაცმან ღირსმან ვესარიონ, რომელი შემდგომად (შდ) იქმნა მამათმთავარი. იყო იგი ვითარცა ახალი ოქროპირი, მქადაგებელი, მადლითა ღვთივ მოცემულთა და ჭეშმარიტებისა გამომეტყველი, რომელმან ვიდრელა მღუდელმონაზონ იყო აღწერა წიგნიცა მართლისა სარწმუნოებისა სახილებელად ლათინთა გრდემლად სახელდებული.

გ) მამანი წმ. დავით გარესჯის მონასტრის, გარესჯის მონასტრის ბერებიდან, სამწუხაროდ, მოხსენებული არიან მხოლოდ ორნი: მამა ანტონი და მამა არსენი.

გვ. 173 - 180, მამისა ანტონისთვის: ჯერ ყოფილა მღვდელი და დეკანოზი იკორთის მონასტერში 1) და იქმნა მამა შვილთა; შემდეგ დაქვრივდა და შედის ბერად გარესჯის მონასტერში. ნათლისმცემლის მონასტრის არქიმანდრიტი ექვთიმი არის მისი სულიერი მამა და ამის გამო მოდის წელიწადში ორჯელ ან სამჯერ (ალბათ აღსარების სათქმელად) ნათლისმცემლის მონასტერში: შემდეგ თვით სტავროფორი გაბრიელი ხდება მისი მოძღვარი. აღწერილია უკანასკნელი წუთები მისი ცხოვრების; სიკვდილის წინ ხედავს წმიდანებს დავით გარესჯელს, ილარიონ ქართველს, ეკითხება სტავროფორი იოანე ზედაზნელს ჰხედავო, ხოლო იგი მას არ ჰხედავს. გვ. 177. და ვარქუ; „რამსა ხედავ მამაო, და მან მრქუა: „ეშმაკთა“. ხოლო მე ვარქუ: „ღვთის მშობელს შეევედრე რამეთუ იგი დედოფალი იოტებს სულთა მათ ბოროტთა: და მერმე დამშვიდნა ხატითა, და მხიარულ იქმნა პირითა და განცვიფრებულ აქუნდეს თვალნი“.

180 - 184. წმ. დავით გარესჯის მონასტრის ბერის არსენისთვის (მისი მოძღვარი ყოფილა მაკარი) მმარხველი, სკამს პურს რამოდენიმე დღეს მხოლოდ ერთხელ.

„დღესა ერთსა, რომელსაცა სჭამდა იგი პურსა, მოუღეს მას პური ნატეხი, და გულსა მოუხდა ეშმაკის მანქანებითა განზრახვა, ვითარმედ გუშინ პური არა მიჭამიეს და ხვალეცა უჭმელობა წინა მიძს, და რაჲ არს ესე მცირე პურისა ნატეხი; ესერა განიგულა მერმე მოეგო მთავარსა გონებასა, და სცნა რომელ ეშმაკის მიერ იყო განზრახვა იგი ამო; და მყის აღსდგა და მოიღო პური იგი ხელითა და განვიდა იდუმალ, მოუწოდა ძაღლსა და მოუგდო პური იგი, რომელიცა შესჭამა ძაღლმა“.. ეუბნება თავის თავს: ჭ უბადრუკო თავო ჩემო, არა გრცხვენის რომელ ძაღლი უმჯობს არს შენსა, რამეთუ მან უდრტვინველად მიიღო პური იგი და შენ სდრტვინვიდი სიმცირისათვის“.

დ) მამანი ნათლისცემლის მონასტრისანი.

ა) იოსებისთვის, გვ. 127, „და მრავალთა მისთა სათნოებათათვის მღუდელმთავარ იქმნა და შემდგომად მამათმთავარ, და უკანასკნელ სიმდაბლისა სახითა დაუტევა საყდარი მამათმთავრობისა... და ერთსა დაბათაგანსა სცხოვრობდა“. გვ. 128, მოთხრობილია სასწაული იოსების, რომელიც გადმოუცია სტავროფორესთვის: „იოანეს, რომელი აწ მიტროპოლიტ არს“, გვ. 129; „კვალად იტყოდა წმიდისა მისთვის მე, ვითარმად დღესა ერთსა მსხვერპლსა შესწირვიდა იგი ნეტარი და ერთი მერცხალი შემოვიდა ეკლესიად და არა დასცხრა ღალადებისაგან და წივილისა, ვითარცა არის ჩვეულება მერცხალთა; ხოლო პირველად სულგრძელ იქმნა წმიდა იგი მღუდელმთავარი, ნუ უკვე თვით დასდუმნეს, და ვინათგან არა დასცხრა წივილისაგან და მიიწია საღმრთო წირვაჲ საიდუმლოთა სიტყვათა თანა, მაშინ აღხედნა ზე მღუდელმთავარმან და ჰრქუა: „ჭ მერცხალი უწყოდე, რამეთუ ჩვენი ესე სიტყვანი უმჯობეს არიან, ვიდრე ლა-

ლადება ეგე შენი: ესერა ჰრქუა მუნთქვესვე დაეცა მერ-
 ცხალი იგი ქვეყანად და სული წარხდა. ხოლო მღუდელ-
 მთავარი იგი ვითარ ლმობიერ იქმნა მის ზედა, მოიღო
 კვალად მკვდარი იგი მერცხალი ჯვარი დასწერა და
 ჰრქვა მსახურსა, რათა დასდვას გარე ეკლესიისა, და ვი-
 დრე სრულ იქმნა საღმთო იგი წირვაჲ სრულ იქმნა მე-
 რცხალი იგი და განფრინდა; და მხილველნი ამის საკვი-
 რველებისანი, აღიდებდეს ღმერთსა“. გვ. 130. მთელი ლა-
 მე ატარებს ლოცვაში... „და ოდეს დაბასა მას შინა მკვიდ-
 რობდა, ერთი ვენახი აქუნდა, და რა ჟამს დაასრულის
 კანონი თვისისა ლოცვისა, ხელითა თვისითა მუშაკობ-
 და, და ნაყოფისა მისგან ჰყოფდა უფროსად უცხოთა
 შეწყნარებასა, და ღარიბთა მიმართ წყალობასა, სათნო-
 ყოფად ღვთისა ყოვლისა კეთილის მომცემელსა და აღ-
 იარებდენ ამის დაბისა კაცნი ვითარმედ რადთგან“.. გვ.
 113: „ესე სათნო ღვთისა გვამი ამას დაბასა შინა არს,
 არცა მოჰკლებიეს წვიმაჲ ვენახთა ჩვენთა და არცა მო-
 სრულ არს სეტყვაჲ მავნებელი. რამეთუ პირველ მრავ-
 ვალგზის იქმნების ესე ვითარი და ამისათვის დიდი სა-
 სოება ჰქონდათ წმიდისა მის და აღიდებდეს ღმერთსა“.

ე) იოანე მანგლისთვის. 2)

გვ. 121: „და დიდსა როსსიასა შინაცა გამობრწყინ-
 და სათნოებითა და საკვირველებითა“... გვ. 122: „და
 ოდეს მიიცვალა ყოვლად ნეტარი იგი, მრავალ მოღვაწე
 გვამი წმიდისა მოიღეს როსიით და სამეუფოსა ქალაქსა
 ჩვენსა დიდსა ეკლესიასა შინა სიონსა დაასვენეს... და
 გვერდივ ღვთისმშობლის სალხინებელისა აღუშენეს ლუ-
 სკუმა კეთილი; ხოლო შემდგომად მრავლისა ჟამისა
 ღვთის მოყვარემან მეფის ძემან საღმთო სურვილით გა-
 ნაღებდა მიტროპოლიტსა მის ეკლესიისასა ლუსკუმა
 იგი იდუმალ, და მეცა გლახაკ ღირს ვიქმენ წყალობითა

ღვთისათა ხილვასა მის წმიდისასა. და ოდეს აღწაღეს
ლებისა, და ვიხილეთ რომელ მსგავსად უფლისა ცუარ-
ცუარი მირონი ასხდა ნაწილთა მისთა წმიდათა და ამ-
ბორს უყავ მე უღირსმან სასოებით შუბლსა თხემისა მი-
სისასა და კვალად დაკრძალეს ხვაშიადათ“. გვ. 123: გა-
ნკურნება მეფის ასულის მის საფლავთან. გვ. 126: „სა-
თნოებანი კაცისა მისნი მრავალნი არიან ჩვენგან უცნა-
ურნი შვილო, გარნა ესე უმეტეს ყოველთასა ცხადად
სჩანს, რომელ ფრიად ღმობიერ იყო გულითა და დიდად
მოწყალე გლახაკთა და ქირვეულთა მიმართ. და ჰყვეს
მრავალნი ობოლნი, უცხოთა და გლახაკთა შვილნი და
თვით ჰზრდიდა საფასითა და შრომითა. და რომელთა
ენების სამღვდელო წესად და რომელთაცა ჰნებავენ ერის
კაცობითა სრულჰყოფდა სწავლითა და შიშითა ღვთი-
სათა, რომელთაგან მეც მიხილავნ სამღვდელონი, და
მრავალსა სახიერებითსა სათნოებასა იტყოდეს მის წმი-
დისათვის და აღიდებდეს ყოვლად სახიერსა ღმერთსა“.

ვ) ზენონ არხიერეისთვის. 3)

გვ. 133: ბერად ყოფილა იოანე ნათლისცემლის მო-
ნასტერში და დასაფლავებულია იქვე; განკურნა ბრმა.

15 წლის შემდეგ სთხრიან მის გვერძე საფლავს და
სულნელება საამო გამოდის მის ლარნაკიდან; გარდაცვა-
ლების ღამეს ეშვება ციღამ სვეტი ბრწყინვალე.

ზ) სერაპიონ წინამძღვრისათვის.

გვ. 139: ლეკებმა წაართვეს მონასტრის მსახურებს
სანოვაგით დატვირთული ჯორი, სერაპიონი გამოუდგა
მათ და წაართვა: „და შემდგომად ოდეს იქმნა დაზავება
ავაზაკთა მათ და ქრისტეანეთა, იტყოდეს ივინი (ე. ი.
ავაზაკნი) განკვირვებეთ: ვითარმედ ვინ იყო ერთი იგო

მონაზონი, რომელმან დევნა გვიყო ჩვენ, რამეთუ ცეცხ-
ლი ვიხილეთ რომელი გამოვიდოდა კვერთხისა მისისა-
განი“. გვ. 141 - 142: „სერაპიონ წინამძღვრის დროს ნი-
ნოწმინდელ ეპისკოპოსად ყოფილა იოსებ. 4) ცხენზედ
მჯდომარე ხვდება გზაზედ სერაპიონს, რომელსა გოდო-
რი ჰკილია“. იმ დროს ავიწყდება ნინოწმინდელს, მაგრამ
შემდეგ კი განიცდის საშინელ სვინიდისის ქენჯნას, რომ
ცხენი არ შესთავაზა ბერს, რომელიც მუშაკობდა ძმა-
თათვის“. გვ. 146: როდესაც სერაპიონი სქემით იმოსება
მონასტრის წინამძღვრად ინიშნება სვიმონი. გვ. 148: „და
ჰყვეს მის ნეტარსა მამასა სერაპიონს ორნი ტრედნი. მა-
ხლობელად სენაკსა თვისისა მყოფნი, და ოდესაც ისე-
რის მან ნეტარმან, მოვიდოიან ტრედნი იგი და თვისითა
ხელითა დაენეცვის პური და იგინი ჰამდოიან ტაბლასა
ზედა მისსა, ხოლო ოდეს მოიცვალა სანატრელი იგი მამა,
წარვიდნეს ტრედიცა იგი, და მიერიოთგან არღარავის
უხილავნ იგინი მოსულნი აქა“.

თ) სტავროფორის მოძღვარ დანიელისთვის.

გვ. 152 - 160 : „მართლ გამომეტყველი ერთგული
მონასტრისა, უდაბნოს მოქალაქე. გვ. 153: „და თუ
ვკითხავნ, რომელი სათნოება უმჯობეს არს მამაო-პა-
ტიოსანაო, იგი მოწყალებასა ფრიად აქებნ“. გვ. 154-155:
„დღესა ერთსა მოვიდა ვინმე მთხოველი მონასტრად
ყოველთავე ძმათა მისცეს ძალისაებრ და გულს მოდგი-
ნებისა მათისა, გარნა მამასა დანიილს არარაჲ აქუნდა
რათამცა მისცა მას და ითხოვა ძმის ვისგანმე სესხებითა
ოთხი აბაზი და მისცა მთხოვნელსა მას, და შემდგომად
სამისა დღისა უფალი იგი ფულისა სთხოვდა სესხსა, ვი-
თარმედ სახმარ ჩემდა არსო, ხოლო მას შეელმა დიდად
რომელ არარაჲ აქუნდა; და მას დღეს მსხვერპლსა შე-
სწირავდა, და დაწყებასა წირვისასა განიპყრნა ხელნი

ღვთისა მიმართ მეტყველმან: „უფალო ყოვლისა კეთი-
ლისა მიზეზო და მეცნიერო, მომეც მე წყალობა რათა
მივცე ძმასა მას, რომლისა ვალი ზედა მადს მე“ და ვი-
თარცა იწყო წარკითხვად წმიდისა სახარებისა ერთი კაცი
ერისაგანი შემოვიდა ეკლესიად სოფლით მოსრული, და
სამლოთო წირვა მოისმინა; და სრული რა იქმნა წირვაჲ,
მივიდა კაცი იგი ხელსა ამბორს უყო და ოთხი აბაზი
მისცა მეტყველმან: „ოდესღა სწირო მამაო წმიდაო, მეცა
მომიხსენე გლახაკი ესე“. გვ. 157. წყალობითა ღვთისათა
მოუვლია ხერსონეთი, მოსკოვი და შემდეგ მოსულა ნა-
თლისცემლის მონასტერში. გვ. 158: „ჰნატვრიდა მამა
დანიელ დიდისა სულთქმითა აკაკის. აკაკი ტყვედ გაუ-
ყიდნიათ. მარჯვე დროს მირბიან ყველანი, მაგრამ ეს არ
მისდევს „ამან წარმართმან ფასითა გვიყიდა და პურიცა
ამისა ვჭამეთ, აწ უკვე უკეთუ ვეველტოდეთ ამას წარუწ-
ყმდების ფასი“. გვ. 158 - 159: „და კვალად ჰნატვრიდა
მამა დანიელ, მრავლითა სულთქმითა და იტყოდა: „იყო
აქა კერძო დიაკონი ვინმე სიყრმესა ჩემსაო, და წარვიდა
იგი ქალაქად მამათა მორჩილებითა, და მას ჟამსა ქალაქ-
სა ჩვენსა წარმართნი აგარიანნი ჰმფლობელობდეს, შეი-
პყრეს დიაკონი იგი და სარწმუნოებისა უარის ყოფა
აიძულეს. გარნა იგი მტკიცე ეგო ქრისტეს სიყვარულსა
ზედა, და მისთვის დაჰკიდეს დიაკონი იგი წარმართთა,
და ერგასი თოფი სტყორცნეს, რომელსა ერთიცა კმა
ეყოფოდა სიკვდილათ“. გვ. 159 - 160: „და ოდეს მიიწია
სრულიად სიბერესა, სენაკსა შინა მყოფ იყო მყუდროე-
ბით, და მუნ მიიღის მცირედ საზრდელი, და ოდეს მოი-
წია აღსასრული მისი არღარა მოილო სამდღე საზრდელი.
მაშინ ვსცანთ მოახლოვება მიცვალებისა მისისა, და იყო
მას ჟამსა მონასტერსა შინა მიტროპოლიტი და მისთანა
შემოსილთა მღუდელთა ზეთის კურთხევა აღვასრულეთ,
და სულთ ბრძოლისა ლოცვაც წარვიკითხეთ. მრავლითა

ლმობიერებითა და სურვილით ამბორს უყოფდით გლახაკთ მოწყალებასა და ღვთის მსხვერპლისა შემწირველსა ხელსა მისსა და ვევედრებოდით ლოცვასა და იგი გამოგვისახდა ჯვარსა კეთილ შვენიერად. გარნა სიტყვა არლარა აქუნდა, რამეთუ მიტაცებულ იყო გონებითა საკვირველებასა ხედვასა შინა: მაშინ ვიწყე წმიდისა სახარებისა ანდერძისა კითხვაა, და ოდეს სრულ ვჰყავ სახარება, მანცა სრულ ჰყო ცხოვრება თვისი“. გვ. 160. მამა დანიელს ასაფლავებენ მამა საბას საფლავში „რომელიც ღირსმან მამამან საბა განმზადა თავისა თვისისათვის, და ჰრქვა მას მაშინ მამამან დანიილ, წინასწარმცნობელისა სულითა: „შვილო საბავ, მე უწყი, რომელ შენ სხვასა ადგილსა მიიცვალე და მე მაგას საფლავსა შინა დავემარხები“ და ეგრეთცა იქმნა წინასწართქმულსა ღირსისა მამისა დანიილისა, რომელ მამა საბა წმიდად იერუსალიმად წარვიდა მოლოცვად და მუნ აღესრულა“...

3) წინამძღვარ მარკოზისთვის და სხვათა უცნობ ავტორისათვის ბერთათვის.

მის შესახებ გადმოცემულია შემდეგი მცირე და ლამაზი სასწაული. გვ. 161 - 162. ხარება დღეს ბერებს არა აქვთ თევზი და წინამძღვარი მარკოზი გზავნის მათ მინდორში მხალის დასაკრებად. გვ. 162. „და ვითარცა ვლეს ორგინა სამ უტევენ და ჰკრებდეს მხალსა. ეჰა სახიერებასა შენსა ღმერთო, რამეთუ მფრინველმან დაიკრჩხიალა ჰაერთა შინა და აღიხილნეს რა ძმათა, რომელ აქუნდა მფრინველსა მან ფერხთა თვისთა თევზი, და გარდა მოუტევა და დაეცა წინაშე ძმათა მათ ცოცხალი... თევზი კეთილი და დიდი რომელ მას დღესა ყოველთა ძმათა კმასაყოფელ იყო... და მისთვის აწცა კართა ზედა მონასტრისათა გამოსახულ არიან მფრინველნი და ფერხთა უპყრიეს თევზი“.

გვ. 137 - 139. ა) სქემონასონ გელასისტვის, მას სტავროფორი არ მოსწრებია; ბ) ონესიფორესტვის, მის ცხოვრება აღწერილია სტავროფორის მიერ იეროდიაკონობასა შინა; გვ. 149. გ) ზაქარიასტვის ბერისა, რომელიც მცირედ წინათრე ჩემისა აქა მოსვლისა წასრულებულ იყო. გვ. 151. ზაქარიას კბილი სტკივა, უსივდება ყბა ისე რომ მატლებიც კი უჩნდებიან, მაინც არ მიდის სოფლად სამკურნალოდ, შემდეგ ტანჯვათა შინა ანუგეშებს ღვთისმშობელი: „და ესმა ესე ღვთისმოყვარესა მეფის ძესა 5) და ხატი იგი საკვირველ მან წარიტაცნა და დღეინდელად დღედმდე ჰყავს იგი ცხოველმყოფელი დიდითა, პატივითა“. ეს ზაქარია ბერი ყოფილა იკონომოსი; დ) გვ. 168 - 173. ილარიონ ბერისტვის, თანამედროვე სტავროფორესი, მის სენაკიდან ხედავენ ნათელს; და ე) სეფეწულ ვინმე სახელით იოანესტვის გვ. 184 - 192. სეფეწული ვინმე სახელით იოანე, სიყრმითგანვე მიბარებულია იოანე ნათლისმცემლის მონასტისადმი; მოკვდა 16 წლის. გვ. 187, აღწერილია სცენა მისი სკვდილის: „გარნა იგი მომაკვდავი ფრიად შეშინებულ იყო და ზარდაცემულ, და თუალნი განმარტებულად ჰქონდეს, მსწრაფლ ამიერ ხედვიდა და მსწრაფ იმიერ და მყის მარჯულ და მარცხულ, და თავსა წამწამ აქათ და იქით იქცევიან საწყალობლად. ვითარმცა მცემელსა ვისმე თავსა არიდებნ, და ოხრავნ სიღრმით გულისად—ჰბორგნ ძლიერად და შფოთავნ უზომოდ. ხოლო ჩვენ მხილველნი ამის საშინელებისანი განცვიფრებულ ვიყვენით და შეძრწუნებულ და ვიკითხეთ წმიდა სახარება. და კვალად სულთა ბრძოლისა ლოცვაჲ, მრავლითა სულქმითა და ცრემლითა ვევედრებოდით კაცთ მოყვარეობასა ღვთისასა“... გვ. 192: „და მიერითგან აქამომდე, ოდესლა მოვიხსენო სიყვარული კეთილობისა მისისა, და უმეტესად საშინელება მიცვალებისა მისისა. ზრზოლა ედების

სულსა ჩემსა და ძრწოლა ძვალთა ჩემთა, და ამას სიტყვა-სა სხვანიცა მაშინდელნი მხილველნი აწცა მეტყვიან; და მრავალთა მრავალი ღმობიერებაჲ შეემოსების სმენითა-ცა. გარნა იყავნ ყოვლად წმიდა სახელი უფლისა კურთხეულ ამიერითგან და უკუნისამდე“.

თ) ცხოვრება ონესიფორესი.

გვ. 193 - 220. ეს ცხოვრება დაწერილია ონესიფორეს შვილის იეროდიაკონ იოანეს მიერ, ალბათ სტავროფორემ შეასწორა სტილი და იწყობა ესე: „ღმერთმთავარმან სულმან... რომელი იტყოდა ჩვენ შორის, იყო კაცი აზნაური ქვეყანასა ქართლისა, ტფილისელი და ცოლშვილის პატრონი“, დასტოვა ცოლშვილი 1774 წელს და შევიდა ბერად ნათლისცემლის მონასტერში და სახელად დაარქვეს ონოფრე; 1784 წ. იღებს სქემას და ერქმევა ონესიფორე, იყო ბერად 12 წელი, აქედან ორი უკანასკნელი წელი სქემონაზონი და დამბლა-დაცემული, გარდაიცვალა 1786 წელს 79 წლის. მის ღროს წინამძვრად იყო გერმანე (შემდეგ მღვდელმთავარი) და შემდეგ თეოდოსი. ეს ცხოვრება შეიცავს საინტერესო ცნობებს დავით გარესჯის და ნათლისცემლის მონასტრიდან. გვ. 202: „ღამესა ერთსა შემოესივნეს უღთონი ლეკნი მონასტერსა მას და მოაოხრეს. ეკლესიისა სიმდიდრე იავარჰყვეს, და პირმეტყველნი ცხოვარნი ქრისტენი წარტყვივნეს, რომელთა თანა იყვნეს მღუდელ-მონაზონი მაქსიმე და იოაკიმ და მონაზონი ონოფრე და კერძო დიაკონი ოთხნი ხოლო ონოფრე იყო უხუცეს ჰასაკითა და მცხოვან სახითა, და ენებათ უწყალოთა მათ, რათა მოჰკლან იგი. გარნა ყოვლად სახიერი ღმერთი არა შეუენდობდა და უმეტესად მას სტანჯვიდნენ სარწმუნოებისა ჩვენისა მტრობითა“. რადგანაც ლეკების მიერ მონასტრები სრულიად მოოხრებულა, წინამძღვარი თვით მიდის სათხოვნად; გზავ-

ნიან ონოფრეს ქართლში მონასტრის სასარგებლოდ ფქვილის მოსაგროვებლად; მიდის ცხინვალამდისინ და იქ განკურნა ერთი ცალი თვალით ბრმა აგარიანი, იქიდან მოდის ტფილისში თავის ცოლ-შვილის სანახავად და მოკყავს მონასტერში თავის უმცროსი ვაჟი იოანე (შემდეგწი იეროდიაკონი და მის ცხოვრების აღმწერიელი); მოაქვს მონასტერში საზრდო 3-4 წლისთვის სამყოფი; ტყობალობს წინდაწინვე თავის სიკვდილს.

შემდეგში მოთხრობილია: ა) ლოცვა ჯვარ-შემოსილ სტავროფორესი 221 - 228; ბ) მოკლე მოთხრობა თვით პორფირისთვის, 229 - 2233; გ) ეპიტაფია სტავროფორესი საფლავსა ზედა პორფირისსა, 234 - 236.

პირველი წერილი სამწუხაროდ არ მაქვს გადმოწერილი. მეორე იწყება ასე: „ჟ მე საყვარელნო, ოდესღამ მიიწია ღვთივ სულიერი წიგნი აქამომდე. მაშინ წაფრინდა ვითარცა ტრედი უმანკო, სასურველი შვილი ჩემი პორფირი... იყო შვილი ბრწყინვალეთა ტომთაგან, შესწირეს ღვთისმშობელს ათი წლის... 16 წლისამ შეიმოსა ხატი ანგელოსებრივისა სახისა და მიიღო კურთხევა ქრიტეს მიერისა დიაკონობისა... 20 წლისა მიიღო მაზარის კურთხევა, 27 წლის რომ ხდება უნდათ, რომ აკურთხონ იგი მღდულათ; ხდება ავად; გზავნიან სოფლად საექიმოდ... იტანჯება მაგრამ ითმენს მოთმინებით... „და შემდგომსა დღესა იხილა ღვთისმშობელი ცხადად მეტყველმან: „აჰა ღვთისმშობელი მარიამ, ღვთივ - ბრწყინვალე დედოფალი და მისთანა ანგელოსთა მშვენიერებანიო „ესე რა წარსთქვა ყოვლითა დაწყნარებითა. გამოისახა ნიში პატიოსნისა ჯვარისა. მიწვა და მიიძინა ნეტარმან

ძილი იგი მართალთა, ვითარცა შვენის წმიდათა და სათ-
ნოთა; მის დასაფლავებას ესწრება ეპისკოპოზი სტეფანე“.

ეპიტაფია სტავროფორესი საფლავსა ზედა პორ-
ფირისსა (ე. ი. სიტყვა სულიერ მამის თავის სულიერ
შვილის დასაფლავებაზედ).

1. ეჰა ღვთივ სულიერო შვილო, და სულებრ საყვა-
რელო ძმაო და სარწმუნო მეგობარო პორფირი, აჰა მო-
სრულ არს მეგობარი მეგობრისა შენისა და სასურველი
სიყვარულისა შენისა ღირსებისა გვირგვინი მღუდელ-
მთავრობისა და მეუფე საწადელი სიწმინდისა შენისა.
2. აღდეგ საყვარელო და მიეგებე ყოვლად საწადელითა
მგალობლობითა შენითა შენთვის მოსრულსა მეუფესა.
აღსდეგ და თანამწირველობით ჰმსახურე მღუდელ-მშვე-
ნიერებით მსხვერპლის შემწირველსა შენთვის და მიიღე
მადლი და კურთხევა ღვთივ კურთხეულო ძმაო. 3. შენდა
არს ჭეშმარიტად მადლი ესე ვითარისა სამლოდ მსახუ-
რებისა. შენდა მონიჭებულ არს კეთილ გონიერებით პა-
ტივისცემა. პატივის მცემლისა ღვთისა, და შენდა შვენის
სასურველი პატიოსნება. ვინაჲთგან ღირსებით მსახურა
ძისა პატივცემულ იქმნების მამისა მიერ, რამეთუ სადაცა მე
ვიყავ მუნცა მსახური ჩემიო. 4. სადა არიან სანატრულო
ძმაო პირისა შენისა შვენებანი, სადა არიან ბრწყინვალე-
ნი ნათელნი თვალთა შენთანი, სადა არიან საწადელნი ტკბი-
ლნი სიტყვანი ბაგეთა შენთანი, სადა არიან ხმა ხელოვ-
ნებით შემკულებანი გალობათა შენთანი. სადა არიან კე-
თილ მშვენიერებით მწერლობანი თითთა შენთანი? ჰ მე
რამეთუ დაეცადა უყამოდ. 5. ჰ საყვარელო რად დაგი-
წუხავნ თვალნი, თვალო ყოვლისა კეთილობისაო, რად
დაგიდუმებია ენა სულისა ცხოველისა ორღანო; რად
დაგიცადებია ხმაჲ ანგელოსებრივ წმიდა არსობით გა-
ლობაჲ. და რად დაგიყოფიან ოქროს წყაროჲ სიტყვათა

შენთა, სათნო მყოფელი სულთა მრავალთა. 6. გარნა შენ
ყოვლად ღირსო, წინაშე ყოვლად წმიდისა სამებისა იშ-
ვები სულითა, სულთა მართალო და საწადელო, და გა-
ნიცდი დიდებასა ღვთისასა, რომლისად სიყრმისად სურ-
ვილ იყავ. და ჩვენც გამოგვიცხადე ბრძენო. სერაფიმნა
უზესთავს არიან ანუ საყდარნი, რომელთათვის ვშაეგობ-
დით (ვშმაგობდით?) წერილთა გამოძიებითა. 7. ესე შეი-
წირე ღირსო, გვირგვინისაგან მემსხვერპლეობა. და მამი-
საგან გულსმოდგინება, და მეცა მსწრაფლ წამიყვანე შენ-
თანა. სავანესა მას შენსა სამკვიდრებელსა, და შეიწირე
შვიდ მუხლედნი სიტყვანი, გულისა ტკივილით აღმოთქ-
მულნი, ვითარცა ჯვარზე დამსჭვალულსა შვიდნი სიტყ-
ვანი ძისა ღვთისანი რომელ არს კურთხეულ უკუნისამდე“

მინაწერი უკანასკნელ ფურცელზედ : „აღმწერელა
წიგნისა ამის მღუდელ - მონაზონ გაბრიელ და იოანე,
დიაკონიც მისთანავე აღესრულნეს. ესრეთ რამეთუ სნე-
ულება რამე შეემთხვა მონასტერსა შინა მყოფსა გა-
ბრიელს და გამოვიდა სოფლად, რათა განთავისუფლდეს
სნეულებისაგან. და ვითარ განთავისუფლდა თანა წარი-
ყვანა დიაკონი იოანეც და ვითარ მოილოცეს ორივე მონ-
ნასტერი და მსხვერპლი შესწირეს ერთად, და მესამესა
დღესა თვით შეიწირნეს ღვთისა გამოსრულნი მონასტ-
რით უსჯულო ლეკთაგან გაბრიელ თავმოკვეთითა და
იოანე თოფით აღსრულდეს. თთუჲსა მარტსა ი (ია?) სამ-
შაბათსა. (წელიწადი სამწუხაროდ აღნიშნული არა).

სამწუხაროდ მხოლოდ ამის გადმოწერა მოვასწარ. |
ეს წიგნი და მისი ავტორი არ არიან უცნობნი ჩვენ სა-

ეკლესიო ლიტერატურაში, მიუხედავად მისა, რომ კე-
კელიძე თავის სასულიერო მწერლობის მიმოხილვაში
ამაზედ არაფერს მოგვითხრობს. ცნობას შევხდით პლატონ
იოსელიანის გამოკვლევაში: „აღწერა სიძველეთა ქალაქ
ტფილისის“, ტფილისი 1866 წ. (რუსულად), გვ. 161,
შენიშვნა 108; ერთ-ერთი ხელნაწერი ამ აღნიშნულ
თხუზულების ყოფილა კიდევაც საკუთრება თვით პლ.
იოსელიანის. ალბათ მოიპოვებინა საქართველოში ჩვენ
მუზეუმებში ან კერძო პირთა შორის ასლები ამ შრომის.
ვწუხვარ, რომ ამ ჟამად არ მაქვს ხელთ არც აღწერანი
ჩვენი წიგნთსაცავების თედო ჟორდანიასი ან ექვ. თა-
ყა. შვილის ან და მამა პოლიევეტ კარბელაშვილის, აღ-
წერანი დავით გარსჯის მონასტრის ხელნაწერთა (დაბე-
ჭდილია „ივერია“-ში № 152, 1886 წელს), რომელთა
შორის უნდა ყოფილიყო, ალბად, ერთ-ერთი ასლი ამ
ნაწერის.

ავტორად აღნიშნულია გაბრიელ მღვდელ-მონაზონი,
სტავროფორი, ქართულად ჯვარ მოსილი, უკანასკნელნი
არიან იმავე დროს სათაურშიც აღნიშნულ
წიგნისა. ჩვენთვის გაუგებარია ჯერ-ჯერობით თუ რას
ნიშნავს ეს სტავროფორი-ჯვარმოსილი. უნდა ავხსნათ
ეს სიმბოლიურად ე. ი. რომ მისი ცხოვრება იყო ჯვარი,
ტანჯვით და ეკლით სავსე, თავისი საკუთარი ხელით
ასაფლავებს თავის საკუთარ ძვირფას მოწაფეს და შე-
მდეგ თვითონაც იწირება მსხვერპლად უღმრთო ლეკთა-
გან; თუ უფრო კონკრეტიულ რამეზედ უთითებს ეს ჯვა-
რი ე. ი. რომ მას ჰქონდა უფლება ჯვარის ტარების, იმ
დროს, როდესაც სხვა მღვდელ-მონაზნებს ეს უფლება
არ ჰქონდათ, ან და იქნება ეს ის „სტავრაჲ“ უნდა იყოს
„კარგი ოქროქსოვილი ხუცესთათვის“ ე. ი. ნაწილი სა-
ეკლესიო შესამოსელთა, როგორც თედო ჟორდანიას აქვს
აღნიშნული (ქრონიკები I, ტფ.. 1892, გვ. 135). ქართ-

ველ შესამოსელთა ისტორია ჯერ შესწავლილი არაა— ისე რომ ამ საკითხის გამოკვლევა მომავლის საქმეა. ეს სტავროფორი საკმაოდ ნაკითხი პიროვნებაა, იცის კარგათ ქართული ენა და აგრეთვე საღმრთო წერილი, ქართული საეკლესიო ლიტერატურა, როგორც მარტირია ანტონ კათალიკოზის, გრდემლი ბესარიონის, აგრეთვე უცხოც როგორც ანტონის ცხოვრება, წიგნი „სამოთხედ“ წოდებული (როდესაც მოგვითხრობს ბერი ანტონის გარდაცვალებას, გვ. 179, დასძენს: „ესე საკვირველება ნამდვილვე მსგავს არს ღირსისა მამისა სისოს მიცვალებისა, რომელი წერილ არს წიგნთა მამათასა, სამოთხედ წოდებულსა) და ცხოვრებას წმ. გერასიმესი ან მარიამ ეგვიპტელის (გვ. 119), როდესაც მოგვითხრა მეფის გარდაცვალება და მტვრით სამარტვილის აღმოვსება, იგონებს რომელთამე ლომის მიერ დამარხულთა.

ჩვენ თვალწინ იშლება ამ თხუზულებაში ისტორია საქართველოს ბერ-მონაზანობის და იმავე დროს თვით ეკლესიის მე-18-ე საუკუნეში. ჩვენ ვხვდებით აქ კათალიკოზ ბესარიონს, რომელმაც სხვა წყაროების ცნობით მართლაც განაახლა იოანე ნათლისცემლის მონასტერი, შაჰაბაზის მიერ დანგრეული 1712 წელს. (იხილე ანონიმური თხუზულება, *Исторія грузинской іерархіи с присовокупленіем обращенія в христіанство Осетіи и других горских народов по I генваря 1825 года* (შეორე გამოცემა, მოსკოვი, 1853 წ.), გვ. 29 - 32; 6) კათ. ანტონი, ავტორს მარტირიკის, კათ. იოსებს, რომელიც კათალიკოსობდა ანტონის რუსეთში წასვლისას 1757-1763 წლების შუა; ეპისკოპოსთა შორის დიდი ყურადღება

ავტორის მოქცეული ჩვენი ეკლესიის მე-18-ე საუკუნის მნათობის იოანე მანგლელ მიტროპოლიტისადმი, და აგრეთვე სხვა ბერების ცხოვრება; საინტერესოა რომ ამ ბერებს აქვთ კავშირი იერუსალიმთან და იქ მიდიან და ერთმანეთში აქვთ სიყვარული და შეგნება იმ საერთო და საზოგადო მუშაობის და მოღვაწეობის, რომელთაც ისინი მისდევენ. ჩვენ აქ გვაქვს საქმე მხოლოდ დადებით ტიპებთან — ატაცებულ, ვიზიონარულ - ენთუზიასტურ ხალხთან და ან ვინ გაჰბედავდა და წავიდოდა იქ ბერად, სადაც მას ყოველ წამს ლეკების თავდასხმა და გვირგვინი მოწამებრივი ელოდა, სადაც იყო უდაბნო ნამდვილი, უწყლო, უგზო და უკვლო, სავსე გველებით და ქვეწარმავლებით—დაშორებული ძლიერ ადამიანთა ბინებიდან! ამის გამო ნათლისცემელი და დავით გარესჯა. ყარიაიზის უდაბნო, იზიდავდა ყოველთვის, ამისთანა ატაცებულ ხალხს; ასკეტებს, რომელნიც თვის ცხოვრებას მართლაც ღვთის მადლზედ, კურთხევაზედ - ნებაზედ და განგებაზედ ამყარებენ — მათი გონება და გულსყური მიმართულია ზეცისადმი და ამ ქვეყნიდან ძლიერ დაშორებული. ცხოვრობენ ყოველ-დღიურ სასწაულებით და ყველაფერში ხედავენ სასწაულს და საკვირველებას, და ამის გამო თვითეულის ცხოვრება არის მიუხედავად გაჭირვებისა, პოეზია და რომანტიზმი. ვინ რა იყო სოფლად, ეს არავის აღარ აინტერესებს, როგორც ის, ვისაც ხელი დაუდგია გუთანზედ და უკან არ იხედება, ესეც მთელა მათი გონება მისწრაფებულია იმ საგნებისადმი, რომელიც მათ წინ არიან, და რამდენი საინტერესო და ღრმა პიროვნებაა მათ შორის! რამდენი ადამიანი, რომლის წარსული იყო კრიმინალისტური, პოულობს იქ ნუგეშს და პატიებას ცოდვათა! წავიკითხე სადღაც, მაგრამ სამწუხაროდ, ქაღალდებში ვეღარ ვიპოვე ის შენიშვნა, რომ თვით ალა-მაჰმად-ხანის მკვლელი, როდესაც ალა-მაჰმად-ხანი

ემზადებოდა ტფილისის მეორედ აოხრებას, ვინმე ქართველი, მისი საკუთარი მონა, მიდის ყარაიაზის უდაბნოში და იქ (ალარ მახსოვს, იოანე ნათლისცემლის თუ გარესჯის მონასტერში) იკვეცება ბერად — ესეც მოხდა მე-18-ე საუკუნეში.

საუკეთესო თვისებანი ბერულ ცხოვრების: სიყვარული მყუდროებისადმი. უვერცხლობა, სიმშვიდე, მორჩილება და სიმდაბლე არიან სხარტ და ლამაზ სურათებში ნაჩვენები მაგალითებით. სიყვარული და გამოძიება საღმრთო წერილთა (პორფირის და სტავროფორის ძიება მის შესახებ, თუ ვინ უფრო მალლა არიან: საყდარნი თუ სერაფიმნი!), ვინც ესე სცხოვრობს, ის უკვე ამ ცხოვრებაში განიცდის ნაწილ ნეტარებისას მომავალ ცხოვრების — მან იცის აზრთვე ჟამი თვისი სიკვდილის და სცენა მისი გარდაცვალების არის მხოლოდ საზეიმო და ბრწყინვალე გარდაცვალება სიკვდილისაგან ცხოვრებად. ან კიდევ რა კრიტერიუმი უნდა ჰქონდეს ხელში მონასტერს და იქ დარჩენილებს, რომ მართლა ესა თუ ის ბერი ღვთის მიერ მიღებულ და შეწყნარებულ იქმნა! ამის გამო ბერების ცხოვრებაში საერთოდ დიდი ყურადღებაა მიქცეული უკანასკნელ აკტზედ ცხოვრების. ასეა დიდ ბერების და წმიდანების ცხოვრებაში, ესევეა აქ ამ მონასტრის ბერების ცხოვრებაშიც. სამთლებით ხელში ადგანან ძმანი თავზედ სულთმბრძოლავს — ეს არაა გლოვის და მწუხარების დღე, არამედ ზეიმის და სიხარულის ამ მომენტისთვის და სწორედ ამ დღისთვის სცოვრობს და მოღვაწეობს ყოველი ბერი. ამის გამო დიდი გლოვა და მითქმა - მოთქმა გამოიწვია ბერთა შორის, ვინმე ახალგაზრდის (16 წლისა იყო, რომ გარდაიცვალა) იოანე სეფეწულის საშინელმა სიკვდილმა: „რა ისეთი დიდი ცოდვა უნდა ჰქონოდა ამ ახალგაზრდას და ჯერეთ გაუფურჩქვნელს ჩადენილი?“.

სრულიად ამოწურვა იმ მასალის, რომელიც ამ სიმ-

პატიურ შრომაშია, შეიძლებოდა მაშინ, როდესაც იგი მთლად გამოცემულ იქნება; აქ მხოლოდ მინდოდა ქართველ საზოგადოების ყურადღება მიმექცია ამ ჩვენი კულტურის ძეგლისადმი და იმედი მაქვს, რომ შეიძლება ვინმემ ან და ჯგუფმა რომელმა იკისრონ ამ თხუზულეების სრული გამოცემა.

გრიგოლ ფერაძე.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ე ბ ი :

1) როგორც აქედან სჩანს, უკვე იმ ხანებში იკორთის მონასტერი ყოფილა გაუქმებული და ის ტაძარი, სადაც ასაფლავიან წმ. მოწამენი: შალვა, ელიზბარ და ბიძინა გადაქცეულია სამრევლო საყდრად.

2) იოანე მანგლელის შესახებ არსებობს საინტერესო ლიტერატურა და საჭიროა რომ მის პიროვნების შესახებ დაწერილიყო მონოგრაფია. იოსელიანი, აღწერა ტფ. სიძ. გვ. 160 - 162. ანონიმი "Грузины в Астраханской епархii и отношеiе к ним мѣстных архипастырей в 18 вѣкѣ. Духов. Вѣстник груз. Экзархата 1898 года, № 12, 16, 18, 20, სამწუხაროდ დაუსრულებელი, იოანე მანგლელის შესახებ №16, 6-19. გარდაიცვალა ყიზლიარში 18 მარტს 1751 წელს.

3) ნაგულისხმევია ალბად ზენონ ალავერდელი, გარდაცვალებული 1779 წელს.

4) გარდაცვლილია 1711 წელს და დასაფლავებულია დავით გარესჯის მონასტერში.

5) საქართველოს უკანასკნელი მეფე გიორგი, დავით გარესჯის მონ. დასაფლავებულია მისი მეუღლე ქეთევან დედოფალი 1782 წელს.

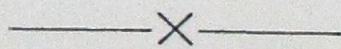
6) დავით გარესჯის მონასტრის შესახებ გვ. 26 - 29; ამ შრომიდან მაქვს ცნობანი მე 3, 4 და 5 შენიშვნებისთვის.

რომელი ქერუბიმთა

(ხილვა)

1. რომელი ქერუბიმთა საიდუმლოთ ვემსგავსებით —
2. და ცხოველსმყოფ სამებასა სამწმიდასა არსობასა გალობასა შევსწირავთ —
3. ყოველივე მსოფლიო დაუტეოთ ზრუნვაჲ!

უცხოეთში მყოფს როდესაც სევდა ნისლი ბურუსი
გულს დამიბურავს
არვინ მყავს ახლოს: ვისაც გავენდო ვინც გამიდევენის
სულიდან ურვას.
ვისწრაფი ისევ შენსკენ მშობელო, შენ გაქვს წამალი
კურნება არსის
ჩემო სამშობლოვ, ჩემო სოფელო, შენ მომარიდე
თავიდან თარსი!
მსურს დაბრუნება. აქ დავიღალე, როგორც მოხუცი
წლეთა სიმძიმით.
ქუჩამ გამცვითა, ღრიალმა ძრწოლამ და სიყვარული
ქუჩყეში ჩავაგდე
ჩემო მშობელო მოვილტვი შენსკენ უშენოდ ყოფნა
დღეს მე აქ მიმძიმს.
მომეცი ხელი, რომ ფეხზედ დავდგე!
და საღამო რომ მოგვევლინება—მზე რომ განდევენის
ყველა მახილველს
ოცნების ფრთები მე შემებმება და შენსკენ ვიწევ.
მე შენთან ვარ იქ. არ შეუდრკები მაშინ მახვილებს
და გადავკოცნი სამშობლო მიწებს.

სადაა ნეტავ ჩემი სამშობლო და ქვეყნის სული დღეს
სად ბინადრობს?
რომლის შეპყრობა ვერავის ძალუძს რომელიც იფლობს
უთვალავ ჟამ დროს!

გგონია იყოს მეტეხის ციხე, რომლის საღ კლდეზედ
ჯვარს ეცვა დედა
სისხლი ედინა იქ მას ურიცხვი და მოეშორა შარავანდედი.
და მაინც დარჩა მაინც უნათებს დღეს ყოველ ქართველს
სისხლიან კვლებით
და წელში ერთხელ ყველას ანახვებს მტკვარში სასწაულს
არაბის ძვლების (1)

მეტეხი არის ჩვენი სამშობლოს გოლგოთის თხემი
ქრისტე რომ აღწევს!
სადაა ნეტავ ჩვენი ბეთლემი გამოქვაბული მწყემსების
და მზე?!

აწმყოს ძალით დაფანტულს დახურდავებულ ვნებით
ვერ ძაღუძს სხივის შობა და დიდების აღდგენა
აწმყოს, რომელშიც სული მეტეხის კლდეს გაეცნო
არა აქვს სიხალისე სიხარულის და ფრენის.

დღეს გავიგე წარსული, მომავალიც შევიტყე
მეწვია აღსასრული — ვარ სიკვდილის ტყვე
მორჩა ამდენ ხნის ცნება, გამოცანაც აიხსნა
ნუთუ მისთვის ოცნება დრტოდა აქამდისინაც!
ზღაპრის შედეგს შევეცან, სიზმრის წიგნი აღარ მჭირს
ბოროტებას გავეცან და გავეცან სოფლის ჭირს.
ქართლის ბედი ჩვენშია და ჩვენშია სამშობლო
ვინც რომ ოჩემჩირშია არ იქნება დღეს ობლად.
იღუმალ ძარღვებით ვგრძნობ რომ მაინც ძლიერი ვარ
და ჩემ გულში ასე ვგრძნობ ხარ, იქნები, ყოფილხარ
ხანდისხან კი ვიწვები მისთვის რისთვის მომესპა
თამარ მეფის მიწები, აღმაშენებლის სპა.
მისთვის რისთვის გააკრეს ქართლოსი მეტეხის კლდეს
ბორკილებით შეაკრეს მისი ხელი რომ არ ვლდეს

სული ბორკილს ვერ ეტყვის² მაგრამ თვის ბინას
შესცვლის
დამკვიდრდება ულრან ტყეს ან იანგელოზებს ცას.

მე დღეს ცას ვერ შევსწვდები, მე ვარ ქართლოსის შვილი
წარმართ გრძნობით ნასახი. ჩემი თავის მტერ მშველი.
ქართლოსის იფქლიან თესლს გაურიეს ღვარძლები
ვინმე მავნე ძალებმა (გაიგეთ ვინც არ იცით!)
ნარევ თესლით 'შობილი ღვარძლი აქ სიწმინდეს სძლევს'
და შეუერთდი მიწას მტკიცე ურყევი ფიციტ.
ულრანი ტყე სავსეა ნანგრევებით ტაძრებით
იქ უწინ ულოცნიათ ჩვენ წინაპრებს ანთებით
დღეს ნანგრევთა და ნახვით ენა პირში მაძრება.
იქ ვერვის ინახულებ ხელთანთებულ სამთლებით.
ხალხის სულის გასაღებს შორს ნუ ეძებ, იქ არი
სული მეტეხის კლდიდან ეშურება ნანგრევებს
მოგზაურს ღამით აფრთხობს, რალაც გმინვა საზარი
ფიქრობს გაუმართიათ იქ ქორწილი ქაჯდევებს.
დადექ სიწმინდით გონების ყური არიდე მიწას ყოველ
ბიწიერს

მაშინ მერწმუნე შენც მიმიხვდები რომ იქ არავინ
არვინ ჯვარს იწერს.
ეს არის გმინვა ქართლოსის სულის ოხვრა ქვეყნის
ვრცელ ვნების კვირაზედ
ლოცვა: მოხსენი ამდენი ტვირთი და შეიბრალე ერი
საბრალო

რისთვის სტანჯავ მას ნეტავ რაზედ
ნეტავ რისთვის ცოდვა აბრალე?!
მოიხსენ ქუდი და მოწიწებით შეუერთდი გუნდს
უხილავ სულთა

და როს იქნები შენ მოძმეთ შორის ან გზათ ხვილოდე
უთხარი ყოველთ ის რაც გადმოგცეს ასეთი ოხვრით
ლამით ტანჯულთა

ჯერ: გეპატიოს შენი ცოდვები.

შემდეგ: ვილოდე. ③

ეს ნანგრევები მე გავამრთელე ოცნებამ შექმნა იგინი
სრულად
გარშემო ქვები ქვებზედ დავაწყე — ჭერი დავხურე —
ჩუქურთმით მოვრთე.
ქართულ გემოვან თვალს შეუფარდე და განიწმინდა რაც
სჩანდა კრულად.
ანგელოზებმა ფრთა მომაშველეს და გააქანეს
ქალაქისაკენ.
ქალაქისაკენ: სადაც ტანჯულნი, სადაც მაშვრალნი
ცრემლეშბი სხედან
ზოგს გულის ყური იქ მიუბყრია კანის ბეჭდის
და ლაქისაკენ
ზოგს კი ამძიმებს უზომო სევდა.
ქალაქი არის საბრალო დაბა, ის თავს იწონებს დიდ
შენობებით
და დღეს კი იგი მთლად გაინაბა და ჩაიმარხა თვის
შვენება
ის ებრძვის ლუკმას. ქალაქის შვილი აღარ ამღერებს
ჩანგურს და სიმებს
დათაღხულია იგი მას უკან როცა ზარები სწყვიტა
სამებამ
ცხოვრების წიგნის ვეშაპი დიდი — რომელიც ჰყლაპავს,
ჰყლაპავს და ჰყლაპავს
როგორც ყოველი ქალაქი ფლიდი, ყოველ სიწმიდეს
ამსხვრევს და ლაფავს.

მაგრამ შერწმუნეთ, მეც მიყვარს იგი როგორც არის,
როგორც იყო
მან ინახულა ათასთა რიგი რიგრიგობითაც გამოირიყა.
ჩვენ ტფილისს შენ დღეს ვერ გააკვირვებ ვერც ბიწითა
და ვერც უბიწობითა
ის დაგანახვებს ბევრს რამ საკვირველს და ყველას
თვისი ხვედრი უბოძა
რაფის 4) აჩრდილი დაეძებს ლანდებს, რაფის აჩრდილი
მის მატთანე
სამწუხაროა ქალაქს არ ჰყვანდეს თვის მოძღერალი
დავითიანი

განკითხვის დღეს კი როს მაცხოვარი სოფლად ჩამოვა
ერთი მოსამე
მაშინ აღსდგება ტფილისს ცხედარი, დაგვირგვინდება
როგორც მოწამე.
ტფილისს ვესტუმრეთ ეს იყო დიდებული ეპიფანია,
სასწაულთ ხილვა
გულს მიდრეკავდა ლაქვარდის რიდე დამამძიმებდა
ამდენი ხილვა

ჩვენ გზად კი გვქონდა ტყენი ულრანი მთები სამშობლოს
ნაცად ნაფერნი
ძირს მიწას ჰვლობდნენ ცეცხლნი და სრვანი და
ამძიმებდენ გადასაფრენებს
გზაზედ სულელები შეკრთენ შეინძრენ: „საით მიდიხარ,
ვისთან ან რისთვის“

ქალაქისაკენ! ნუთუ არ იგრძენ, მას აღარა აქვს დრო
 ჩვენი ღვთისთვის“!..
 გზაზედ აჩრდილნი მთლად ჩამომშორდნენ, ვიყავ
 მარტო ანგელოზთთანა
 და მათთან ერთად ავივსე ლოდნით თუ ვინ დაგვხვდება
 ჩვენ ქალაქთანა.
 სიომ შეაკრთო ოდნავ სამრეკლოს უცებ გაისმა ნელი
 რაკუნნი
 შემდეგ უმატა, უჩქარა რეკამ და განიფანტა მთელი უკუნი
 მწყემსებს მთის მწვერვალს ესმათ ეს რეკა და ცეცხლიც
 ნახეს მცურავი ცაზედ
 შეხვდენ ღვთის სახეს მუხლის მოდრეკით სულ განაბულნი
 უმზერდნენ გზაზედ
 შესწყვიტა თვისი ლექსი ქიტესამ (ის თვის მეგობრებს
 ღამით ართობდა)
 „ხოვლევის იქით არის ფიცესი“ ფიცესს რას საზღვრავს
 აღარ ამბობდა.
 ჩემთვის ერთია გინდა იქ იყოს: მანგლისი, ოლთი,
 მტკვარი არეზი.
 ამ ღამით ზეცა ორად გაიყო, სთქვი ჩქარა შენი
 გულის მურაზი!
 მწყემსების ლოცვა არაა გრძელი, მწყემსის სურვილი
 არაა დიდი
 შინაარსით კი ისაა ვრცელი და თითო ასო იწონის ოქროთ.
 „დიდება ღმერთსა მაღალთა შინა ქვეყნად მშვიდობა
 და სათნოება ადამის ტომთა“
 ეს იმას ნიშნავს, უნდა მოისპოს ამ ქვეყნად ზაკვა,
 შური ფლიდობა
 ჩვენ ყველანი ვართ ძმები თვისტომნი.
 რევოლუციის მწყემს არაფერი არ გაეგება
 პირველი ცეცხლი კი მან დააგდო ამ ქვეყანაზედ
 და თვის ცხოვრებით, თვის ცხოვარებს ის დაეგება

როგორც ნამგალი მწიფე ყანაზედ.
 მაგრამ დიდება მაღალთ სამყაროს
 ღვთისთვის, რომ მხოლოდ მათ დაუტოვოთ.
 ქვეყნად მშვიდობა ვინ დაამყაროს
 ან სათნოება კაცთ სათვისტომოდ!
 დიდება უნდა ამღერდეს სოფლად
 და ღმერთს მიერთვას, როგორც ზეცაში.
 მშვიდობა მაშინ არ ივლის ობლად
 როგორც ეული კომეტა ცაში.
 ხელში ვიღებ მე დედანს, რადგან თარგმანი კოჭლობს
 და სულ სხვა აზროვნება მე თავში მიტრიალებს
 სამ საფეხურის ნაცვლად ლოცვა უფრო მოკლეა
 შინაარსით და წყებით მძიმდება და რეალობს:
 „დიდება ღმერთსა, მაღალთა შინა და ქვეყანაზედ“
 (მძიმეს ვშლი რადგან იგი არაა ორიგინალი)
 „მშვიდობა კაცთა შორის სათნოიანთა“.
 ეს უნდა გახდეს სურვილთ ფინალი.
 მაგრამ ვსპობ ესეთ სურვილს მსჯელობის
 რა საჭიროა ან რისთვის მინდა?
 აზრი თვის თავით თავის მთელობით
 არის უმწიკვლოს ნანატრი წმინდა
 მე ფაუსტობა არ მეღიმება, ჩვენი ფაუსტიც სულ
 სხვაა წამის
 ვაგნერობა კი მეთაკილება—მისგან საკმაოდ ვარ განაწამი!

გზა არის შორი და ირგვლივ ბნელა
 ქვეყანას სძინავს ცოდვებში ხვეულს,
 ვხედავ: ურემი მოლოდავს ნელა
 ბორბლით აყვირებს შარას დანგრეულს.
 რეკა არ უფრთხობს ძილს სოფელს მძინარს

მხოლოდ დედაკაცს გამოეღვიძა
და გადახედა ბიჭუნას მცინარს
(დიდი ხანია იმას ეღვიძა)
გავარდა გარედ საბრალო ძიძა
და როს წითელი ზეცა იხილა
მეტანიობას იხდიდა მიწა.
ცა და ქვეყანა იპყრობს დღეს შენ შვილს.
აგი გახდება ქართლოსის მხსნელი
და საქართველოს გამოუდარებს
მასში ისახის ბეთანიელი.
ის მიადგება საფლავთა კარებს
დედას უხარის, დღეს მან იხილა
იდუმალის წინ ფარდის აწვევა
და ოცნებამაც მე განმიხილა
რომ გარდიქმნება ქართველი ევა

აღიღეთ ბჭენი ამსხვრიეთ კლიტე
მოდის უფალი ღმერთი დიდებისა,
ანგელოზთ ძალნი ჰიმნებსა შლიდნენ
ციურ სიმშვიდით და მორიდებით
ხავერდის ხალად მთელი ბუნება,
გადაშლილიყო. სამკაულს იღებს
რომ მომხიბლველი მისი მშვენება
შეშურდებოდათ ძმათ ვანაიკებს.
ჩვენ მივდიოდით ეთეროვან გზით
ბრწყინვა უკვდავი — ბრწყინვა მარადი.
უცებ მომესმა ყივილი ქათმის
და გამახსენდა პეტრეს ლალატი.

ასეთი იყო ჩვენი სავალი
სავალი სავსე ნათელ სხივებით

და ყოველ ჩვენგან ფეხებით ნავალს
ეცვიებოდა ოქროს მძივები
სვეტიცხოველთან ვიპყარით წუთი
და ჯვარის საყდარს რომ გადავცილდით
მივყევით მტკვარის ნაპირებს მრუდეს.
გზაში სამ წმიდა გალობას ვცვლიდით

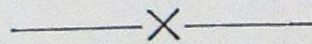
ცისკრობა იყო მთლად გადასული
როცა სიონში ჩვენ შევიჭერით.
მასში აღარ სჩანს ქვეყნის ასული
სპეტაკი სულით და თავდაჭერით
დიდმა ზარებმა არ შექმნეს რეკა
ბანს არ აძლევდა მგალობელთ გუნდი
ტაძარს არ აჩნდა ხალხების დრეკა
რამ საზეიმო თუ გნებავს თუნდაც
მყისვე იცვალა მისი ჩვენება და გარდაიქმნა ვითარცა
ორბი
მერწმუნეთ მისი სახის შვენება სულ თვალწინ მიდგას
—სულ ჩემკენ მორბის
ათეთრდა მისი გუმბათი, მზებით აყვითლდა ჭერი
ოქროს ნაირად
ცით გადმოეშვა ბრწყინვალე შუქი ვით ცისარტყელა
ნაირ - ნაირად.
სიონს კი შერჩა ქართველი სახე და გემოვნება
ქართველი ქალის
ქვრივად ა) მორთულ ფეხამდის თალხი, ნაზი გრძნობით
და კლდესავით სალი.

ეს იყო კვირას და ჟამი დადგა ჟამის წირვისთვის
სიონი ქვრივი დათალხული ცეცხლში ელავდა

მოვიდნენ ქვიციანი აქ ნუგეშისთვის და ტირილისთვის
და ყველას გული უცხოდ ღელავდა
„რას ნიშნავს, მითხარ, სიონის დედას დღეს უელვარებს
სპეტაკად ღვარი
მანგლისის დედა მუდამ მტირალი, დღეს კი ზეიმობს
და მეღიმება
ნინო ჯვარის წინ, სდგას თვითონ იგი, ხელში უჭირავს
თავისი ჯვარი

ცხადია ეს თუ მავნე ჩვენება?!
სუნი სუნნელი დღეს სულ სხვაგვარად გუნდრუკს
ანდრუკებს

ჭერი ნიოტი დარღვეული მთლად შეცვლილია
მზიური შუქი ჰგავს ციურ შუქებს
მთელი ტაძარი გარდაქმნილია“.
შიგნით უსაზღვრო ნეტარება ყველას აღმერთებს
და მით ავიწყებს დღიურ ურვილებს
იღუმალ ძალით ჩვენთან აერთებს
ჩვენთან აერთებს იმათ სურვილებს.
ამ წამის განცდა არის უბადლო
და თუ შენ მშობელს შენ შეხვედრით ვერ მოევლები
იყავი შენთვის. შეტრიგდება თავის მწარე ბედს
საფლავშიაც კი ღიმილი პირზედ ევლება

წირვა დაიწყო სხივი ანათებს
დაძველებულ და დაფლეთილ სამოსს
ჩემი ოცნება მათზედ უნართავს
აწყემსებს. ბიბლიის მეხბორე ამოს
მერწმუნეთ! წირვა ბევრი მინახავს
აქამდისინ კი არ განმიცდია
თუმცა ვებრძოდი დამკვიდრებულ ხავსს

და ჩემი გული ბევრჯელ მიცდია.

შინდოდა: სულით ჩავსწდოდი სიღრმეს

მსურდა ჩემ სისხლზედ ის განმეცადა

რაიც მე მაშინ მოძღვრებმა მოძღვრეს

ბევრი ვეწვალე, ბევრი ვეცადე

მაგრამ ამაოთ! ჩემში ეს გრძნობა

იყო ნამკვიდრი პაპის პაპიდან

მას ემჩნეოდა ნესტი და ობი

როგორც ჩემ მოძმეთ ჩვენი დაბიდან.

და დღეს კი შევსწვდი, დღეს განვიცადე უცხო სიამე

უცხო დიდება!

გული აღმომხდა აქამდის მცოდე — სისხლით აღსავსე

მსხვერპლათ იდება!

გონება შესწყდა. ენა დადუმდა, ენა ქართული,

მოლაპარაკე.

ჯერ ცივად ტანში მთლად გამაყრუოლა, შემდეგ გაათბო

იგი უზომოთ

და შევსწვდი ზეცას როგორც არაკებს.

და დაბლა მიწას ჩემ გოჯის ზომით.

მაშინ ცხად მექნა მთელი სამყარო, მთელი კაცეთის

ამაოება

ძირი და ფესვი კაცთა ცოდვების.

მათი სიცილის მარაოება

და შინაარსი მათი ბოდვების.

შემძულდა თავი! ვეველტოდი დაბას და კაცთ მოედანს

უდაბურ ალაგს ხანძეთის სალ-კლდეს ვესალმებოდი

აღარვინ შეველას, ლხენას მომიტანს

გასამგზავრებლად ვემზადებოდი.

ამ დროს მომესმა ძახილი ციდან:

„საით მიილტვი საბრალო მონავ?

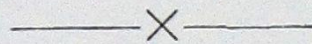
დარჩი შენ ერში, გადიქეც ხიდათ

სოფლის სიმძიმე გოჯზედ ნუ სწონავ!

გიყვარდეს იგი, ევლე მის სახეს
და მასში სძებნე ღვთის ჩანასახი“.

ქართლოსის სულში ღვთის ჩანასახის
ძნელია პოვნა, გინდ მთლად გაილოს
ნეტავ, რის მსგავსად იგი დავსახო
რა მაგალითი მისთვის ავიღო
სოფლათ მოვდივართ დედაქალაქად
ჯეჯილის სუნი ჩვენ აგვდის ყველას
ყანამ ნიშანი შუბლს აქანდაკა
და გვესმის ცოტა ჩვენ მიწის წველის.
თუ გვსურს რომ მოგვცეს ჩვენ მან ნაყოფი
ბარაქიანად და ერთი ასად
ბუნების სიზრქე მას არ ეყოფა
მას დასჭირდება ხელოვანთ მასსა.
ამდენ სისხლს ჩვენი რჩეული ძმების
ქართლის მკერდზედ როს წითლად იღვარა
ეძლო წალეკა მიწის სიბილწის
ვითარ ცის წარღვნას და ან ნიაღვარს.
იმდენი ხორცი, იმდენი ძვალი
მან ჩაიხუტა როგორც ნადავლი
რომ მოგვეძებნა ყველა მათ კვალი
შეგვექმნებოდა ბაბლის ბადალი
და ჩვენი მიწა კი მიწად დარჩა
ქლექი, გამხდარი, სისხლით ღარიბი.
ნავსი, მოშხამო როგორც რომ ჩარჩი
თავისთვის ძუნწი, სხვისთვის ურგები.
ეკალს კუროსთავს, შხამიან ბალახს
აიმშილს და ცრემლებს და ვაი-ვაგლახს
ნაცარ ქექიებს და ქონდრის კაცებს
ჩვენ დღეს ის გვაძლევს.

დილა შეცურდა ცხოვრების ზღვაში
და ცხოვრების ზღვა მას დახვდა ღიმიტ
ზოისვა გვერდით პატარა ნავეში
ხელში კი მისცა წიგნი და სიმი.
თანაც თვალები მწარედ უხვია
არ შემკრთალიყო ტალღების ცქერით
უძირო წყალი მუდამ უხვია
დანაპირებით და გარდაქელით.
და ამ ტალღებზედ ბორძიკალობას
ქალაქში ყველა იმედს ეძახის
ნავით არ ისმის ტკბილი გალობა
თვალეზ აბმული განიცდის მახეს.

წირვა სრულდება, საზეიმო წილს
ვალწევთ ყველანი და ნეტარება
გვადნობს ვითარ ჩვილს ჭუჭყი სასანთლის
ჩვენ ქერუბიმთა გუნდს ვედარებით.
ანგელოზთა გუნდს, რომელნიც მარად
უკუნისამდე დაუსაბამოდ
ციურ საყდართან მართავენ პარადს:
„უფალი ღმერთი ჩვენი საბაოთ
სამჯერ წმიდა არს, მისი დიდებით
სავსე არიან ცა და ქვეყანა“
ციურ სპათაგან ის იდიდება
მაგრამ ამ ქვეყნად ესეა განა?!
ჩვენ ვედარებით იმ ქერუბიმებს
ძალგიძს ადარო ქვები რუბინებს
უგზო უდაბნო აღმაფრენის მატილს
ან მთლად ჯანსალი სნეულით შრეტილს,
ჩვენ ვედარებით იმ ქერუბიმებს

თვალ - წინ წარმიდგა სულ სხვა ქერუბი
რომელიც უვლის ჩვენ პირველ ბინებს
ცეცხლიანი და იქეცი შუბით.
ჩვენი ქერუბიც იდგა დარაჯად
კავკასიონს რომ მოსწყვდა ღურუჯი.

გუნდი კი ტაძრად ჰიმნებს აგრძელებს
და გვეუბნება დასტოვეთ ზრუნვა
კირი დღიური სოფლის მანძილნი
და ჯოჯოხეთის ქვეყანად ბრუნვა.
დაუტოოთ აწ ზრუნვა ყოველი
დღიური ურვა და ლუკმა პური
ზეცის ძალთაგან შველას მოველი
მათკენ მიპყრია მე გულისყური.

ჩვენც გვქონდა ერთ დროს რამ საზრუნავი
როცა ზეიმით საქმეს უდექით
შევკაზმეთ ჩვენი პატარა ნავი
ოკეანეში გზას გაუდექით.
დავტოვეთ ძველი ჩვენი ნავთსადგური
ზღვაოსნობის კი არრა ვიცოდით
ქართული ჟინით, ქართული შურით
და ქართველური ცეცხლით ვიწოდით.
ახალ ნავთსადგურს ვერ მივალწიეთ
(რომელ მზეებზედ ის თქვენ გეგონათ?!)
დაიმსხვრა ნავი და გავიწირეთ.
ასეთი საქმე მონებს შვენოდათ,
ჩვენ გვიტაცებდა კითხვა მორიგი

და აზროვნება ჭკუას იკლებდა.
 უდაბურ რიყით დაგვყავდა იგი
 ვინც ცხოვრებისკენ გზეებს იკვლევდა
 ჩვენ მივატოვეთ უძღვებ შვილივით
 მამის სახლ - კარი, ძმა და გოშია
 და გადავვარდით შვეების მტილიდან
 გველებიო სავსე ცხელ უდაბნოში.
 სიმშლილი გვკლავდა, მელორეობა
 ვილაცა უცხო თესლთან ვიკისრეთ.
 ასპიტი გვწამლავს და მორიელი
 და ბასილისკო გვიდგა მოისრეთ
 ღორების საჭმელს სიშმაგით ველი
 და როცა სული - სულს დაებირა
 გარდაცვლილიყო ჩვენი მშობელი
 და მისი დაბა სხვას დაეჭირა.
 ამ ჭირს სხვა ჭირიც თავზედ დაერთა
 შენ გზეები ისე მოლიპ - მილიპე.
 „ამდენი ხანი მე ვიყავ თქვენთან
 შენ კი მე ვერ მცნობ დღესაც ფილიპევ“ 6)
 მოკლე ზღაპარი ძველი თაობის
 წინდი მყობადის ჩვენი დროისი
 როგორ შევქმნიდით ჩვენ სხვა თაობას
 როცა არ ვიცით: რაა მაისი.
 სხვაც ბევრი გვქონდა ჩვენ საზრუნავი
 და დაგვაფიწყდა თავი და თავი.

ზეცის სამსხვერპლოს სწვდება საკმელი
 როგორც აბელის მსხვერპლი უმანკო.
 ამ ნეტარების წამს ლოცვით გელი
 მინდა გამღერო -- მინდა შეგამკო.

იხსენიებენ სახელთ გარდაცვლილთ
იმათ ხსენებას ბევრი შეჰნატრის
მათ არ იხილეს თვის ცხოვრების სვლით
შხამი ძმის როგორც დაუნდობელ მტრის,
მათი იყოს მცა ხსოვნა მარადი!
და ღვთის მშვიდობა იმათ დაიცავს
იმათ ცხოვრების ფერად - ფერადებს
ბრწყინვალე შუქი გარემოიცავს.
ჩვენზედაც დგება საყდარში რიგი
და თუ მის მადლმა არ დაგვიფარა
ჩვენ ვერ გვიშველის ვერც ერთა ლიგა
ვერც ხევსურეთის მოქანგო ფარი,
ჩვენ ურვიან გზებს ღმერთს აბარებენ
ჩვენ მატარებლებს მოლიპული გზით
ქართველ წმინდანთა გუნდს ავალევენ
რომ წინ გვიძლოდნენ მიზნიან გეზით.
რომ ღვთის სინათლე ჩვენ გვინათვიდეს
ბნელი ცხოვრება სამხრად აქციოს.
ჩვენი ნაშენი სახულაკები
ნათლის სასახლედ გარდააქციოს:
დედა ავედრებს ღვთიურ დედაკაცს
გამორიყულებს იქაც და აქაც.

„რალაა იგი სინათლე, რასაცა ახლავს ბნელია“
სთქვა ერთხელ შოთამ და ჩემთვის გაგება ამის ძნელია.
მაგრამ მეორე სიბნელე მე მესმის კარგად მელწევა
რომელიც სინათლეს ებრძვის, სინათლეს კი ვერ ეწევა.
რას ნიშნავს ჩვენი ნათარგმნი „და ბნელი მას ვერ ეწია“ 7)
ჩუ თუ იმიტომ რომ ვილაც სიბნელეს უხვად ეწვია
არა მგონია „ეწია“ არის ქართული გრძნეობა

ენის სიმდიდრის ნაყოფი და გრძობათ უამრეობის.
ვერსია მეტყვის: „სიბნელემ ნათლის შეგნება ვერ
შესძლო“
და მეორე კი: „სიბნელეს ნათლის შეპყრობა ვერ ეძლო“
და არის ბრძოლა მას აქეთ — სათავეს ვერვინ მიაგნო:
არის სიბნელე ბოროტი თუ არ სიბნელე უგონო.
ჩვენი მთარგმნელი ამ ალაგას ინტუიციით ეწია
როდესაც მან ჩვენ მოგვითხრა: „სიბნელე მას ვერ ეწია“
სიბნელე არის იმისთვის ბოროტება და უვიციც,
მიაგენ შენ ჩვენ ბუნებას, ჩვენი სასულე შენ იცი!
რომ შნ დროშიაც არ სჩანდა ქართლი უმანკო და წმინდა
მე მსურს მის სიღრმეს ჩაუწვდე, ამის გაგება მე მინდა.
მემატიანის სიტყვების ერი მარტივი და სადა
ერი ლიტონი მითხარი — ნეტავ სადაა ეს სადა?!

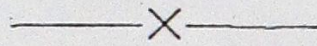

წირვა სრულდება და ქერუბიმებს
იდუმალი და უხილავ წესით
შეფე დიდების დაჰყავთ შუბებზედ
აღმაფრენით და ვნების ტალკვესით.
მაცხოვარი და მეუფე ყოვლის
ყოველთა არსთა შემწყნარებელი!.

ჩემი ოცნებაც თავის ფრთებსა შლის
მისდევს ანგელოზთ როგორც მხლებელი.
და იმართება აქ ლიტანია.
გოლგოთის მსხვერპლი კვლევ მეორდება.
მღდელნი იხდიან ჩუმ მეტანიას,
და დედამიწა მიწას შორდება.

და მისტიურად განცდილი წუთი
წყალით და ღვინით დაიფერება
ძველი უდაბნოს რჩეული მითი —
ახალი აღთქმის ტანჯულ ფერებით.
შემდეგ მეუფე შუბებს ეხსნება
დაბლა მიწაზედ დაისადგურებს
ეს არის მისი ღვთიური ნება
რომ ხრწნილში ეძებს თვისთვის სადგურებს.
რომ ხრწნილი კაცი ცოდვით მორევი
განასპეტაკოს და აღამაღლოს!
ამდენ სიყვარულს მე ვერ ვერევი
ამდენ სიმდაბლეს დიდების მაღლის!

შენც ემსგავსები ციურ მაცხოვარს
ჩემო ქვეყანავ, ჩემო სამშობლოვ,
შენც გატარებენ მახვილის წვერზედ
უცხო ძალები დაობლებულად,
გუნდი არაა ეს ანგელოზთა
არამედ მიწა და ძალნი მისნი
არაბნი, სპარსნი და სარკინოზნი
თურქნი, სკვითელნი და შენი თვისნი.
შენც ეძებ ბინებს, ეძებ სადგურებს
მაგრამ რომელში დაისადგურებ
ქართლოსის შვილში აღარ გაქვს ბინა
მან სულ სხვა ხატნი გარს მოიფინა!

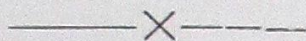
ოხ, ამოდენა ცოდვის მხილებით
ვიყავ ტანჯული და მოწამლული

ძალგვიძს ჩვენ კიდევ გარდაქმნილება!
ძალგვიძს განვაპოთ ზღვა მეწამული!
შენ გსურს რომ იყოს აქ დასასრული
კეთილი, კარგი და ბედნიერი.
ვსთქვა: ჩვენი ერი არის ხნიერი
და ამისგამო იქნება სრული.
შენთვის არ კმარა თუ აქამდისინ
რისხვა არ შეგვხვდა როგორც გომორას:
უმაღლე ბავშვებს, უმაღლე დედებს,
უმაღლე მწყემსებს და მათ ჰომეროზს.

კოტეს 8) ჰანგებსაც მე ვერ წავბაძამ
ნაცარ - ქექია ჩვენ გვიხსნის, ვიტყვი,
იგია ჩვენი ცხოვრების ბოძი
მოიგერიებს მტერს თავის რისხვით,
ნაცარ - ქექიის არაფერი მწამს
და არც არასოდეს რამ მეწამება
იმისი თვალი და ყური მიწას
არცა შორდება, არც ეწამება.
სიმინდის ზევით თუ კიდევ არის
რამე ქვეყანა, რამე სამყარო
მისთვის ერთია. იყოს მაძლარი!
მასზედ იმედი როგორ ვამყარო!
პატარძლეული ხეფაანთ დათა
არის ორფეხზედ მავალი დათვი.
კარდანახელი ამაყი დარჩო
თვის ხელს მარჯვენას მარცხნით ვერ არჩევს.
და ხანდაკელი გლეხი კრიჭინა
თეძამში ცხენებს არ გააჭენებს.
იმათთვის არის დიდი სიბილწე

თუ თავმა მათი ქვევრი წაბილწა
ნიკა, გიგუა, ბალა ქიტესა
თვისი პურისთვის ჯვარს აცვამს ქრისტეს.
მე დღეს არავის, არავის ვაბრალებ
მხოლოდ უსაზღვროდ მებრალებიან.

მე არ მივმართამ ალეგორიებს
არ ვიტყვი: ერთხელ ცა გაიხსნება,
წეცა გადმოვა ალილიერის
და ნათელს ბნელში გზა გაეხსნება.
მუქთახორობას არ დაგვაჩვია
ჩვენმა ცხოვრებამ. რაც მივალწიეთ
მას ჩვენი სისხლით ნაპოვნი ჰქვია.
მისი სიმძიმე ჩვენვე ავწიეთ.
სახე მე არ მჭირს ალეგორული
არც განცხადება და არც სიმბოლო,
თავი ამ სიტყვის იყო ქართული
იყოსმც ქართული ამ სიტყვის ბოლო.

მე დღეს არვის არ ვეკამათები
არცა მჭირია რომ ვიკამათო.
არ ვარ პარტიის წევრი მართები
საპნის ბურთისთვის კამათი ვმართო.
ისე სდგას მალლა ეს ჩემი სიტყვა
თქვენ ნაცოდვარზედ, ნათქვამ, ნაფიქრზედ
რომ ის წალეკავს მათ როგორც სეტყვა
შენც მიმიხვდები თუ დაუფიქრდი.

ეს ჩემი სიტყვა შეიქმნა ტანჯვით
 შეყენებული მწერდა წერილებს:
 „მოიხსენ პირით ღუმლის ჯაჭვი
 და უპატრონე ქართლოსის შვილებს“.
 მხოლოდ სიკვდილი, მხოლოდ დანგრევა,
 მხოლოდ ხრწნილება და ცეცხლში დაწვა
 თქვენ შეგიძლიანთ. მისი ბუნების მწარედ აღრევა
 და წითლად ხოკვა იმისი ღაწვის.
 თქვენ ავადმყოფურ ოცნებით უსპობთ
 იმას რაც კიდევ დღეს ჯანსაღია
 რისთვისა ხოცავს თუ ახლებს ვერ შობს
 ეგ თქვენი აზრი მდარე და მძალე!
 ჩვენ ვართ მშვიდობის მქადაგებელნი
 სათნოებისა და სიყვარულის
 ჩვენ ნავალ კვალებს გზაზედ ეგება
 სრული ცხოვრება და სიხარული.
 ჩვენც გვსურს თქვენსავით. მიტომ მოველით
 რომ ქვეყნად ცეცხლი ჩამოგვეტანა
 და თუ მის კვალი დააჩნდა სოფელს
 ამას დაგვმადლის მემატთანე.
 სიკვდილის უმალ მკვდრეთით აღსდგება
 ორბისა მსგავსად ახალი არსი
 მოძმეთ წინაშე პასუხის გება
 იქნება მისი სვლის შინაარსი.
 ჩვენ ვსპობთ მხოლოდ მას რაც ცოდვილია
 ხელით კი დაგვაქვს შენთვის მალამო
 ვართ ძველი შჯულის მკაცრი ილია,
 ხვედრათ კი გვერგო ჩვენ დღეს ბალამო. 9)

მეც მას გპირდები რაც შემიძლიან
 ფანტაზმებით გზებს არ გაგიხლართავ

რაც შენში ბედით მწარედ იძლია
მას მივადგები, იმას მივმართავ.
და თუ ჩვენ მხარეს ოდეს ეღიროსა
მკვდრეთით აღდგომა და განახლება
ეს ჩემი სიტყვაც შენთვის უღიროსი
იმის შენობის კუთხეს ახლდება.

გრიგოლ ფერაძე

ღვინობისთვის, 1929.

ქ. ბონნი.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ე ბ ი :

1) ჭალხის გადმოცემით, 5 იანვარს წმ. აბოს წამებზე
დღეს, ტფილისში, მოწამეთა ხიდთან ჩნდებიან მისი
მტკვარში არაბთა მიერ გადაყრილი წმ. ნაწილები.

2) ე. ი. ვერგახდება ტყვედ.

3) მარკოზი 2,9.

4) რაფი, ცნობილი რომანისტი მე-19-ე საუკ., რომელიც მომეტებულ წილად იღებდა სიუჟეტებს ტფილისის ცხოვრებიდან.

5) სიონის ტაძრის შენება, დაწყებული ვახტანგ გორგასლანის მიერ, დაასრულა გვარამ მეფის დროს ერთმა უცნობმა ქვრივმა (იოსელიანი, სიძველენი ქალაქ ტფილისის, (რუსულად, ტფ. 1866), გვ. 94).

6) იოანე 14,9.

7) იოანე 1,5.

8) კოტე მაყაშვილი.

9) ბალამი, წინასწარმეტყველი ძველი შჯულის, დავალება ჰქონდა შეეჩვენებინა ებრაელთა ერი — მაგრამ შეეჩვენების მაგიერ იგი აკურთხა. რიცხვთა 22, 23, 24.

ნ ე კ რ ო ლ ო ზ ი .

ამა წლის ივლისს, პარიზში გარდაიცვალა გენ. ივანე ჯავახიძე. განსვენებული დღიდან ჩვენი მრევლის და-არსებისა, ენერგიულ თანამშრომლობას იღებდა ჩვენ ეკლესიის ცხოვრებაში: უკანასკნელი ორი წელიწადი იყო ჩვენი ეკლესიის მნათე და წევრი სამრევლო საბჭოსი. წირვის დაწყების წინ, იდგა უკვე ნეტარსენებული თავის სანთლის მაგიდასთან და მიუხედავად თავის წლოვანობისა და ავადმყოფობისა, ყოველთვის მუყაითად და თავმდაბლობით ასრულებდა თავის მოვალეობას.

მომავალ ნომერში მოთავსებული იქნება ბიოგრაფია და დახასიათება მოღვაწეობის განსვენებულის.

ნეტარ არს გზა, რომელსა წარმართებულ ხარ შენ დღეს, რამეთუ ადგილი განსასვენებელი მიგელის შენ.

გ. ფ.

რ ე ლ ა ქ ც ი ი ს ა ზ ა ნ .

მივიღე ბ. ექვ. თაყაიშვილის წერილი, რადგან იგი შეეხება ჩვენ მრევლს და ჩემი მისდამი დამოკიდებულებას — დაბეჭდილ იქნება პასუხით ჩვენი მრევლის ინფორმაციულ ფურცელში, რომლის მეორე ნომრის გამოშვებას ვაპირებ, თუ შეეძელი, საშობაოდ.

ახ. კობულაძე ანუ. ვხარობი უნდა მოგიხილო და გწერთ
ქ. ვისუბ - ენის - ქიევიზია ქიევიზია...
1995, გვ. 153 (ჩხუბი-საქია)

შისამართი : K. DADECHKELIANI, 4, rue Récamier,
Paris (VII). FRANCE.

R. P. Gr. PERADZE, Sygmuntowska 13, Warszawa
4. POLOGNE.